



ISSN 1407-9321



ATGĀDINĀM!

Laikrakstu
«Novadnieks»
jūnijam un turpmākajiem
mēnešiem Latvijas Pasta
nodaļās var abonēt
līdz 24. maijam,
redakcijā un
interneta mājas lapā
www.novadnieks.lv
abonementu var nokārtot
līdz 20. maijam.

Apgāžot mītu par mazajām zemnieku saimniecībām

L PREIĻU GALVENĀ BIBLIOTĒKA
BĒRNU LITERĀTŪRAS
NODAĻA



● Jauniznākusajā grāmatā «100 lauku sētas Latvijā» apkopota informācija par konkursu, kurā tika noteiktas latviskākās lauku sētas. Starp tām iekļautas arī trīs lauku sētas no Preiļu rajona, to skaitā — «Vindedži» no Jersikas pagasta, kur šaimnieko Māriete un Juris Jagžas. Attēlā šaimnieki kopā ar ģimenes mīļiem, no kuriem viens fotografēšanas brīdī pamanījās pazust aiz mājas stūra. Foto: P.Pastars

► Materiālu lasiet 7. lappusē.

PREIĻU NOVADĀ

Uzsākts projekts kaitīgo šifera atkritumu savākšanai

Preiļu novada dome iesauktusies Latvijas Pašvaldību savienības sadarbībā ar valsts SIA «Vides projekti» uzsāktajā projektā «Bezsaimnieka šifera atkritumu savākšana un noglabāšana». Projekts tiek finansēts no Latvijas Vides aizsardzības fonda līdzekļiem, «Novadnieku» informē SIA «Preiļu šaimnieks» apzaļumošanas daļas vadītāja ZENTA IGOLNIECE.

Problēma ar videi un cilvēku veselībai kaitīgā azbesta

atkritumu savākšanu ir samilzusi ne tikai Preiļu novadā un rajonā, bet visā valstī. Jo, projām pilsētās un lauku teritorijās tiek atklātas vietas, kur kopš kolhozu laikiem krājušās nolietotā šifera kaudzes. Tiek nojauktas vecās fermu ēkas, iedzīvotāji, veicot dzīvojamu māju un šaimniecības ēku remontus un renovācijas, maina jumtus, bet nezina, kur likt veco šiferi, stāsta speciāliste. Lai izvairītos no situācijas, ka kaitīgie atkritumi tiek izmētāti apkārtne un piesārņo dabas teritorijas, Preiļu novada dome iesais-

tijās Pašvaldību savienības uzsāktajā projektā. Šis projekta galvenie uzdevumi ir apzināt vietas, kur atrodas šifera atkritumi, kā arī teritoriju šaimniekus, kuri vēlas piesārņotās vietas sakopt.

— Esam jau saņēmuši informāciju par vairākām tādām vietām. Kāds uzņēmējs ziņoja par aptuveni 30 kubikmetriem šifera atkritumu. Tāpēc drīzumā sāksies aktīva rīcība kaitīgā būvmateriāla savākšanā, iepakošanā speciālās kastēs, ko mums piegādās no azbesta atkritumu poligona Brocēnu novada

«Dūmiņos». Savāktais apjoms tiks aizvests un apglabāts poligonā atbilstoši likumdošanai un vides prasībām.

Zenta Igolniece mudina fiziskās un juridiskās personas, kuru apsaimniekojamajās teritorijās atrodas šifera atkritumi, pieteikties SIA «Preiļu šaimnieks», kā arī pa tālruni 26438147, aizpildīt pieteikuma anketas, norādot gan šifera atkritumu aptuveno apjomu, gan arī atrašanās vietas. Projekts vides atbrīvošanā no kaitīgajiem azbesta atkritumiem ilgs visu vasaru.

L.Kirillova

ZIŅAS

Rušonas pasta nodaļa strādā jaunās telpās

Pagājušajā piektdienā, 11. maijā, atklāta Rušonas pasta nodaļa, kura tagad pārvietota uz jaunām telpām, «Novadnieku» informē VAS «Latvijas Pasts» sabiedrisko attiecību daļas vadītāja Inese Kreicberga.

Rušonas pasta nodaļas atklāšana notika «Latvijas Pasta» uzsāktās pasta nodaļu modernizācijas ietvaros, kuras mērķis ir nodrošināt ērtus un kvalitatīvus pakalpojumus, pielāgojoties klientu dzīves ritmam.

Ši ir jau 58. pasta nodaļa Latgales reģionā, kas ir izremontēta vai atvērta no jauna saskaņā ar «Latvijas Pasta» jauno, mūsdienīgo dizaina koncepciju, lai nodrošinātu lielākas ērtības gan klientiem, gan personālam.

Darba vietās notikušo nelaiemes gadījumu statistika

Pēc šobrīd Valsts darba inspekcijas rīcībā esošās informācijas, laikā no 2007. gada 1. janvāra līdz 14. maijam Latvijas Republikā darba vietās gājuši bojā 29 darbinieki un 82 guvuši smagas traumas. Salīdzinoši pērn šajā pašā laikā periodā darbā bija gājuši bojā 16 un smagas traumas guvuši 123 cilvēki. Aizvadītajā nedēļā Valsts darba inspekcija ir reģistrējusi un uzsākusi 6 nelaiemes gadījumu izmeklēšanu, kuros cietuši un gājuši bojā darbinieki, t. sk. par nelaiemes gadījumu, kad 2007. gada 15. martā Preiļu rajonā SIA «LIV TRANS» autoatslēdznieks, veicot remontdarbus, saspieda roku, «Novadnieku» informē Sarmīte Bunka-Brilijonka, Valsts darba inspekcijas Sabiedrisko attiecību nodaļas speciāliste.

Apspriež ieceri par veloceliņu gar Daugavu

Pagājušajā nedēļā Jersikā notikušajā organizācijas «Daugavas savienība» sēdē apspriesta iecere par veloceliņa izveidi gar Daugavas krastu visā tās garumā Latvijas teritorijā. Kā informēja rajona attīstības un plānošanas nodaļas speciālists Aivars Pizelis, jau patlaban šādu veloceliņu gar upes krastu veido Rīgas dome savas pilsētas teritorijā.

Veloceliņš varētu vest pārmaiņus gar abiem Daugavas krastiem, un viens no iecerētā celiņa posmiem varētu būt jau patlaban izveidotais celiņš ritenbraucējiem no Naujenes līdz Krāslavai. Tomēr ieceres realizēšana ir pārāk dārga, atzina Aivars Pizelis, bez tam iepriekš jāveic izpētes darbi un jāatrod cilvēki, kam uzticēt izstrādāt projektu ar veloceliņa maršrutu. Daugavas savienība pagaidām šo ideju nav apstiprinājusi, bet tā nav arī atlikta malā kā nerealizējama.

NACIONĀLĀS ZIŅAS

Šogad reģistrēts par 63% vairāk jaunu auto

Latvijas Pilnvaroto autotirgotāju asociācijas (LPAA) apkopotā statistika liecina, ka šā gada janvāra — aprīļa periodā Latvijā reģistrēti jau 10 778 jauni auto. Tas atbilst pieaugumam gada laikā par 4174 vienībām jeb 63%. Ar krietnu pārsvaru pār tuvākajiem sekotājiem līderpozīcijās tradicionāli atrodas «Toyota». Šogad Latvijā reģistrēti jau 1398 jauni šīs markas auto, un tas ir par 624 vienībām jeb 81% vairāk nekā attiecīgajā periodā pirms gada. Otrajā vietā LPAA reģistrācijas datu tabulā atrodas «Škoda» — šogad reģistrēti 875 jauni šīs markas auto, kas ir par 419 automobiļiem jeb 92% vairāk nekā 2006. gada pirmajos četros mēnešos. Godpilno trešo vietu savukārt ieņem Eiropas lielākais auto ražotājs «Volkswagen» — šogad Latvijā pārdoti 850 vācu markas automobiļi. Salīdzinot ar pagājušā gada janvāra — aprīļa periodu, tas ir par 232 vienībām jeb 38 procentiem vairāk.

Vai Eiropa mūs kārtējo reizi nesaprata?

Eirovizijas Starptautiskā dziesmu konkursa rezultāti, protams, nav iepriecinoši, bet, kā aģentūrai LETA sacīja Eurovizijas nacionālās atlases konkursa producete Iveta Lepeško, mums jābūt lepniem, ka Latvija ir pirmā starp Rietumeiropas valstīm, atstājot aiz sevis tādas lielas valstis kā Vācija, Francija, Spānija, Anglija, kā arī visas Skandināvijas valstis. Balsošanas rezultāti visus, protams, ir sarūgtinājuši, bet ne «satriekuši pišļos», jo tāda ir Eurovizija, un, skatoties pēc rezultātiem, ir skaidrs, kas par ko balso, cik liela nozīme ir visiem pārējiem apstākļiem, mazāk gan pašai dziesmai, norādīja Eurovizijas nacionālās atlases konkursa producete. Jau ziņots, ka Latvijas mūziķu apvienība «Bonaparti.LV» ar dziesmu «Questa Notte» 52. starptautiskā Eurovizijas dziesmu konkursa finālā Helsinkos ierindojās 16. vietā. «Bonaparti.LV» Eurovizijas starptautiskā dziesmu konkursa finālā saņēma 54 punktus. No Lietuvas, Igaunijas un Īrijas Latvijas mūziķi saņēma pa desmit punktiem, no Slovēnijas — sešus, no Maltas un Lielbritānijas — pa četriem, no Norvēģijas un Nīderlandes — pa trim, no Rumānijas — divus, no Horvātijas un Polijas — pa vienam punktam. Latvijai arī nākamgad dalība Eurovizijas dziesmu konkursā būs jāsāk no pusfināla. Eurovizijas dziesmu konkursā uzvarēja Marija Šerifoviča no Serbijas ar dziesmu «Molitva» — 268 punkti, otrā palika Verka Serdjučka no Ukrainas ar dziesmu «Dancing Lasha Tumbai» — 235 punkti, bet trešo vietu ieguva Krievijas grupa «Serebro» ar dziesmu «Song #1» — 207 punkti.

Pakāpeniski paaugstinās cigarešu cenas

Latvijā pakāpeniski paaugstinās cigarešu cenas, atzīst aģentūras LETA aptaujātie tirgotāji un ražotāji. Saskaņā ar grozījumiem likumā «Par akcīzes nodokli» gada laikā trīs reizes tiks palielināts akcīzes nodoklis tabakas izstrādājumiem. Līdz šim nodoklis par 1000 cigarešu bija 7,6 lati plus 14,8% no maksimālās mazumtirdzniecības cenas. Pieņemtie grozījumi paredz, ka no 1. janvāra nodoklis ir 8,4 lati un vēl 19,2% no maksimālās mazumtirdzniecības cenas. No 1. jūlija nodoklis būs desmit latu un vēl 25% no maksimālās mazumtirdzniecības cenas, bet no 2008. gada 1. janvāra — 17,8 latu un vēl 32% no maksimālās mazumtirdzniecības cenas.

Ziņas sagatavoja T.Elste

NOVADNIEKS

Redaktore Tamāra Elste

Pasūtījuma indekss 3033.

Reģistrācijas apliecība nr. 000701018.

Izdevējs — SIA «Novadnieks. Redakcija».

Redakcijas adrese: Brīvības ielā 14, Priēļi, LV-5301.

Elektroniskais pasts: novadnieks@axel.lv

Tālr. 53-07056, mob. tel. 9410288 (redaktorei),

53-07057 (reklāmas un sludinājumu pieņemšana),

53-07058, 53-07059 (žurnālistiem). Fakss 53-07057.

Par sludinājumu saturu atbild to iesniedzējs.

Laikrakstā publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo

redakcijas viedokli.

Pārpublicējot atsauce uz «Novadnieku» obligāta.

Laikraksts iespiests SIA «Latgales drukā» Rēzeknē.

Mājas lapa internetā: www.novadnieks.lv

Laikraksts iznāk astoņas reizes mēnesī
(otrdien, piektdien).

INFORMĀCIJA

«Pieredze, līdzīgi lukturim
kuģa pakalgotā, apgaismo
tikai jau mūsu noiето ceļu.»

S.Koldridis

Traģiskā autoavārijā gājuši bojā četri Līvānu novada iedzīvotāji

Svētdien, 13. maijā, uz Rīgas — Daugavpils šosejas Aizkraukles rajona teritorijā kravas un vieglās automašīnas sadursmē gājuši bojā četri cilvēki, Līvānu novada iedzīvotāji, informē Valsts policija. Traģiskais negadījums noticis ap pulksten 10.30 šosejas Rīga — Daugavpils 83. kilometrā. Pēc sākotnējās informācijas, avāriju izraisīja kādas vieglās automašīnas vadītājs, kurš no notikuma vietas aizbrauca.

Kā ziņo Latvijas radio, sadursme notikusi starp kravas automašīnu «Volvo», kuru vadījis 1965. gadā dzimis vīrietis, un 1968. gadā dzimušas sievietes

vadīto pasažieru mikroautobusu «Volkswagen Caravella». Avārijā gājuši bojā četri cilvēki — «VW Caravella» vadītāja, kā arī trīs pasažieri — 1950. gadā dzimusī sieviete, 1990. gadā dzimis jauniešs un 1992. gadā dzimis meitene.

Pēc sākotnējās informācijas, tika pieļauts, ka ceļu satiksmes negadījumu izraisījis kāds agresīvi braucošs vieglās automašīnas «BMW 316» vadītājs, kurš no notikuma vietas aizbrauca. Vēlāk vakarā šīs automašīnas vadītājs, 1966. gadā dzimis vīrietis, tika atrasts un viņam noformēts administratīvā pārkāpuma protokols par agresīvu braukšanu. Tomēr traģiskā negadījuma precīzi apstākļi un tajā vainojamie policijai vēl būs jānoskaidro. Pašlaik zināms,

ka negadījuma brīdī automašīna «BMW 316» un smagi cietušais mikroautobuss atradies vienā braukšanas joslā, bet starp tiem braukušas vēl divas vieglās automašīnas.

Pagaidām nezināmu iemeslu dēļ vieglās automašīnas vadītājs, kuram tiek pārmesta agresīva braukšana, strauji bremsējis. Aiz viņa braucošo divu vieglo automašīnu vadītāji paspējuši reaģēt uz šo manevru, bet «VW» markas mikroautobuss nav spējis nobremzēt un ticis sanests vispirms uz šosejas malu, bet tad uz ceļa vidu, kur iekļuvis pretējā braukšanas joslā un saskrējies ar kravas automašīnu.

Policija par traģisko negadījumu ierosinājusi kriminālprocesu.

Līvānu novadā 16. maijs izsludināts par sēru dienu

Vakar, 14. maijā, tika sasaukta Līvānu novada domes ārkārtas sēde, «Novadnieku» informē Līvānu novada domes priekšsēdētājs Andris Vaivods.

Piemēnot traģiskajā auto-katastrofā bojā gājušos Līvānu novada iedzīvotājus Inu Lazdāni, Edvardu Lazdānu, Mariju Dudčaku un Olgu

Gluhovu, kā arī, pamatojoties uz likuma «Par Latvijas valsts karogu» 3. pantu un likuma «Par pašvaldībām» 21. pantu, Līvānu novada domes deputāti nolēmuši 2007. gada 16. maiju izsludināt par sēru dienu visā Līvānu novada teritorijā, noteikt, ka 16. maijā Līvānu novadā pie ēkām paceļams Latvijas valsts karogs sēru noformējumā. Nolemts laikā no 14.

līdz 20. maijam atcelt Līvānu novada pašvaldības rīkotos izklaidē pasākumus un ieteikt iedzīvotājiem un uzņēmējiem šajā laikā izklaidē pasākumus nerīkot. Bez tam nolemts Līvānu novada sociālajam dienestam izmaksāt bojā gājušo ģimenēm vienreizēju bērnu pabalstu no sociālajai palīdzībai paredzētajiem līdzekļiem.

Līvānu novada domes priekšsēdētājs Andris Vaivods ir izteicis visdziļāko līdzjūtību bojā gājušo novada iedzīvotāju ģimenēm. — Tas ir sāpīgs trieciens un nenovērtējams zaudējums, — atzina pašvaldības vadītājs. — Bojā gājušie jaunieši bija mūsu skolu audzēkņi, aktīvi un talantīgi dejojāji. Ari liktenīgajā 13. maija rītā kopā ar mammām viņi devās uz sacensībām Rīgā.

PREIĻU RAJONA PADOMĒ

Rajona pašvaldības vadītāja padomes lēmumus uzskata par likumīgi pieņemtiem

Nesaprašanās ap Priēļu rajona padomes šī gada budžetu un vairākiem citiem lēmumiem turpinās. Tā var saprast pēc «Novadnieks» rīcībā esošās vēstules, kas saņemta no rajona pašvaldības priekšsēdētājas Helēnas Streiķes. Šī vēstule adresēta arī Priēļu novada domes priekšsēdētājam Aldim Adamovičam kā atbilde uz Priēļu rajona padomē šī gada 23. aprīlī saņemto A.Adamoviča, I.Meluškāna, J.Kovaļevska un A.Štagara vēstuli par rajona padomes 2007. gada 15. marta ārkārtas sēdes lēmumu nr. 1, 2, 3 un 4 likumību. Minētajā vēstulē četri pašvaldību vadītāji pieprasīja rajona padomei likumīgi pieņemt lēmumus, kā arī pašvaldības vadītājas demisiju, jo, viņuprāt, nelikumīgi tiek tērēts rajona budžets.

Publicējam Priēļu rajona padomes priekšsēdētājas Helēnas Streiķes sagatavoto atbildi.

«Vēstules autori atsauca uz Reģionālās un pašvaldību lietu ministrijas vēstuli nr 1-18/P-411-ko/3128 (14.04.2007.). Vēstule adresēta Priēļu novada domes priekšsēdētājam Aldim Adamovičam. Pilnīgi piekritu vēstulē sniegtajam valsts sekretāres L.Straujumas parakstītajam likuma «Par pašvaldībām» 85. panta 2. daļas skaidrojumam.

Taču gribu vērst uzmanību uz to, ka ministrijas vēstule ir atbilde uz četriem rajona padomes locekļu (A.Adamoviča, I.Meluškāna, J.Kovaļevska, A.Štagara) vēstuli 23.03.2007.,

kurā autori nav izskaidrojuši patieso situāciju ārkārtas sēdes lēmuma pieņemšanā, proti, nav ziņojuši ministrijai par to, ka divas pašvaldības sēdē nav bijušas pārstāvētas (Riebiņu novada dome un Pelēču pagasta padome). Līdz ar to vēstulē norādītie 49,30% balsu ir no visa rajona iedzīvotāju kopskaita. Likumā nav konkrētas norādes, vai rajona pašvaldību iedzīvotāju kopskaitā ir ietverami arī to pašvaldību iedzīvotāji, kuru vadītāji nav pārstāvējuši savu pašvaldību padomes sēdē. Rajona padomes ārkārtas sēdē tika ņemts vērā to priekšsēdētāju viedoklis, kuri piedalījās padomes sēdē un līdz ar to arī pārstāvēja savu pagasta vai novada iedzīvotājus. Balsojumā fiksēts iedzīvotāju skaita procentuālais samērs, ņemot vērā rajona pašvaldības, kuras bija pārstāvētas padomes sēdē. Tā kā padomes sēdē nepiedalījās divu pašvaldību (Riebiņu novada domes un Pelēču pagasta padomes) vadītāji, lēmumi tika pieņemti ar priekšsēdētāju 6 balsīm «par», kuri pārstāv 61,35% no pašvaldību iedzīvotāju kopskaita.

Priēļu rajona padome lūgusi Pašvaldību savienībai sniegt viedokli par likuma «Par pašvaldībām» 85. panta. 19.03.2007. saņemta atbilde nr. 02-08/50, kurā teikts: «...uzskatām, ka lēmuma pieņemšanai nepieciešams nobalsot vairāk nekā pusei no padomes locekļiem, kuri pārstāv ne mazāk par 50% no klātesošo rajona pašvaldību iedzīvotāju skaita.»

Saskaņā ar Priēļu rajona padomes nolikuma 71. punktu — padomes loceklis, kurš ir piedalījies lēmuma pieņemšanā un ir izteicis priekšlikumu vai nobalsojis pret priekšlikumu, ir tiesīgs lūgt nofiksēt tā atšķirīgo viedokli sēdes protokolā. Rakstveida viedokli, kuri

saņemti pirms protokola parakstīšanas, ir pievienojami protokolam. Šajā gadījumā netika saņemti rakstveida priekšlikumi. Pie tam trīs no vēstules autoriem (A.Adamovičs, I.Meluškāns, J.Kovaļevskis) nemaz nav tiesīgi šādus priekšlikumus iesniegt, jo sēdē nav piedalījušies.

Pamatojoties uz iepriekš minēto, daru zināmu, ka:

1. uzskatu rajona padomes 2007. gada 15. marta ārkārtas sēdes lēmumus nr. 1, 2, 3 un 4 par likumīgi pieņemtiem;

2. Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrijas vēstulē sniegts likuma «Par pašvaldībām» 85. panta skaidrojums, taču nav izskatīta konkrētā situācija;

3. jautājums par neuzticības izteikšanu rajona padomes priekšsēdētājam sakarā ar it kā nelikumīgi pieņemto budžetu jau tika izskatīts ārkārtas sēdē, ar rajona padomes locekļu balsu vairākumu neuzticība netika izteikta;

4. saskaņā ar Priēļu rajona padomes nolikuma 71. punktu neviens rajona padomes loceklis nav iesniedzis rakstiskas pretenzijas līdz protokola parakstīšanai, tāpēc 2007. gada 15. marta ārkārtas sēdes lēmumi nr. 1, 2, 3 un 4 uzskatāmi par pieņemtiem;

5. jautājums par 2007. gada 15. marta lēmumu likumību ir skatīts rajona padomes sēdēs vairākkārtīgi, rajona padomes budžets nosūtīts saskaņošanai Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrijai, tāpēc neuzskatu par vajadzīgu vēlreiz skatīt šo jautājumu, kamēr nav saņemta atbilde no ministrijas par budžeta saskaņošanu.

H.Streiķe, Priēļu rajona padomes priekšsēdētāja

Sagatavoja L.Kirillova

OTRDIENAS INTERVIJA



RIMMA GAVRILOVA ir ritmikas un deju skolotāja Preiļu 2. vidusskolā, vienlaikus māca izbaudīt kustību prieku mūzikas pavadījumā arī Riebiņu vidusskolas audzēkņiem. «Novadnieka» lappusēs pedagoģes vārds daudzārt minēts saistībā ar visdažādākajiem konkursiem un deju festivāliem, kur uzvarētāju laurus plūkuši viņas dejojšie bērni.

● Divgadīgā Rimma lauku mājās Ličos. Jau toreiz bija jūtams, ka aug artistisks un muzikāls cilvēciņš.

3.

Ar deju pa dzīvi

— Jums ir visai reti sastopams un neparasts vārds. Vai zināt, kāpēc vecāki jums to izvēlējās?

— Esmu domājusi un arī jautājusi, bet isti skaidru atbildi nezinu. Acimredzot vecāki gribēja, lai es būtu īpaša. Manas bērības laikā vārds Rimma tik tiešām bija reti sastopams, taču pēdējā laikā kļūst arvien vairāk vārda māsu. Savulaik presē lasīju skaidrojumus, ka tas ir zināmā mērā liktenīgs, taču pati ar šo vārdu sadzīvoju ļoti labi.

— Jūsu ikdiena saistīta ar pedagoģiju. Vai tas bija bērības sapnis – kļūt par skolotāju?

— Jā, pēc profesijas un arī pēc rds aicinājuma esmu sākumskolas klašu skolotāja. Tiesa, pirms vairākiem gadiem, kad bērnu un līdz ar to arī klašu skaits strauji samazinājās, nācās pārkvalificēties. Esmu pateicīga Preiļu 2. vidusskolas direktoram Oļegam Hļebņikovam, ka viņš man piedāvāja kļūt par ritmikas un deju skolotāju. Nācās daudz papildus mācīties, apmeklēt kursus, iegūt jaunu kvalifikāciju. Būtībā esmu apmierināta, ka viss noticis tieši tā.

Gatavojoties intervijai, mājās aplūkoju bērības fotogrāfijas un atcerējos, kā, maza būdama, sēdēju lelles rindā, liku priekšā grāmatas un vadīju stundas. Tās bija manas mīļākās spēles. Arī mamma Valentīna pēc izglītības ir sākumskolas skolotāja, tāpēc likumkārtīgi, ka izvēlējos tieši šo profesiju.

Divaini, bet no pirmajiem skolas gadiem atceros maz ko. Acimredzot viss gāja gludi un labi, jo biju teicamniece. Spilgtākās atmiņas saistās, sākot ar ceturto klasi un vidusskolas gadiem. Tā bija ļoti piesātināta dzīve – pionieri organizācija, komjaunatne, dažnedažādas sabiedriskās aktivitātes. Paši organizējam klases ekskursijas, pārgājienu, uzstāšanās pasākumus. Visos notikumos biju iekšā, pati arvien kaut ko jaunu izdomāju un citus vilku līdzī.

— Tagadējie bērni jautā, kas tie tādi pionieri, ko darīja komjaunieši... Vai tiešām toreiz viss bija tikai slikti vien?

— Par to man ir prasījusi arī vecākā meita Jekaterīna. Es viņai mēģinu skaidrot, ka par tā laika skolēnu dzīvi man saglabājušas vislabākās atmiņas. Bērniem un jauniešiem bija daudz iespēju darboties, tas atraisīja, deva organizatoriskās iemaņas, papildināja prasmes. Kad mācījās 7. klasē, par aktivitāti un labām sekmēm mācībās mani apbalvoja ar braucieni uz «Arteku» Krimā, visu tā laika padomju bērnu kvēlāko sapni. Atceros, kā braucām uz Rīgu un viesojāmies uz tankkuģa, kam bija dots Preiļu vārds.

Nespēju to izskaidrot, bet liela daļa tagadējo jauniešu ir visai pasīvi. Kaut ko darīt sabiedriskā

kārtā, strādāt, nu, paldies! Mēs paši rīkojam talkas un nemaz neuzskatījām, ka tas aizskartu mūsu pašapziņu vai būtu apgrūtināši.

Mani dejojšie bērni bieži sūdzas, ka trūkst laika. Tad es saku – jo aktīvāk darbosieties, jo vairāk spēsiet izdarīt. To es zinu no iepriekšējās un arī tagadējās pieredzes.

— Cik saprotu, beidzot vidusskolu, jums jau bija skaidrs tālākais mērķis.

— Ne gluži, jo man nācās izvēlēties starp divām lietām – studēt jurisprudenci vai kļūt par skolotāju. Tētis Arsenijs strādāja milicijā. Gan toreiz, gan tagad mani saista detektīvi, piedzīvojumi, patīk skatīties kriminālfilmas, lasīt grāmatas. Tomēr mammas ieteiktā pedagoģija ņēma virsroku. Par sākumskolas skolotāju varēja izmācīties vai nu Pleskavā, vai Liepājā. Kopā ar vecākiem izlēmu par labu Liepājai, jo, galu galā, Pleskava bija pavisam citā valstī, lai gan toreiz nebija nedz robežu, nedz kādu atšķirību.

Sapratu, ka esmu nokļuvusi istajā vietā. Man tur patika viss. Arī tas, ka sākumskolas skolotājiem jāapgūst viss – matemātika, valodas, anatomija, zīmēšana, psiholoģija, rokdarbi, sports un pat mūzika. Tā kā biju beigusi mūzikas skolu, man šajā ziņā nebija problēmu.

— Šķiet, ka joprojām pastāv nerakstīts likums – par sākumskolas skolotājam kļūst tikai meitenes.

— Diemžēl tā ir, ar retiem jo retiem izņēmumiem. Viens no tiem ir Riebiņu vidusskolā, un es redzu, ka bērnu attieksme pret skolotāju vīrieti ir pavisam savādāka. Varbūt nopietnāka, atbildīgāka.

Skolotāji pamazām kļūst arvien vecāki, tāda ir kopēja valsts tendence. Jaunieši, arī Preiļu 2. vidusskolas absolventi, reti izvēlas šo profesiju. Pārsvārā topā ir ekonomika, datorzinības, juridiskās lietas, dizains. Par skolotāju? Ko jūs! Acimredzot, labi saprot, ka skolotāja darbs nav viegls. Arī mana meita, kas tagad ir studiju izvēles priekšā, saka – esmu pietiekami izskatījusies, kā tu mokies, tāpēc nekad mūžā... Pat tie retie jaunieši, kuri studē pedagoģiskajās augstskolās, par atgriešanos Preiļos nedomā. Rīgā un citās lielākajās pilsētās ir daudz labākas iespējas izpausties, nopelnīt.

Salīdzinājums ir vienkāršs. Rīgas skolu klasēs pat bērnu ir divreiz vairāk. Es, piemēram, komplektēju deju kolektīvus, nekad nerīkoju konkursus – kurš talantīgāks, kurš spējīgāks. Iespēja sevi izmēģināt tiek dota pilnīgi visiem, būtu tikai vēlēšanās.

— Ja saruna ievirzījusi par deju, tad, lūdzu, pastāstiet, kā jums izdodas sagatavot tik labus un panākumiem bagātus kolektīvus?

— Bez problēmām neizteikam.



● Jau sešus gadus Rimmas Gavrilovas ikdiena pilnībā ir saistīta ar deju un ritmikas nodarbībām Preiļu 2. vidusskolā. «Kustību prieks un muzikalitāte ir katrā bērņā. Ja skolotājam pietiek laika un pacietības, var izplaukt brīnums,» viņa saka. Foto no R. Gavrilovas albuma

Kas tas par deju kolektīvu, ja tajā nav zēnu? Tomēr puīši šajā ziņā ir atturīgi. Jaunākajā skolas vecumā ir vienkāršāk, tad viņi vēl klausā, ko saka skolotājas un mammas. Ap piekto klasi sākas citas intereses – sports, datori. Arī zēni sāk vilkt uz zoba. Kāda tur vairs dejošana...

Vēlāk, kad bērni paaugas, kad tuvojas vidusskolas izlaidums un jādejo valsis, pēkšņi apķeras, ka neprot. Nesen, piemēram, pie manis atnāca kāds jauns pāris, kas gatavojas kāzām, un lūdza iemācīt deju valsi. Pamatus tam visam bērni var apgūt ritmikas stundās.

— Neesmu dzirdējusi, ka ritmika būtu obligāts mācību priekšmets skolās. Preiļu 2. vidusskolā tāds ir.

— Arī pie mums agrāk ritmikas nodarbību nebija. Šo to mēģināju iemācīt savu audzināmo klašu bērniem, gatavojoties svētkiem, skolas sariņojumiem. Lieta tāda, ka ritmikas stundās mācu bērniem ne tikai dažādas kustības, dejas, bet apgūstam arī spēles, mācāmies klausīties un izjust mūziku, ritmu. Bez šaubām, šādas nodarbības palīdz veidot stāju un ir ļoti noderīgas veselībai, jo mācību slodze bērniem ir liela, daudz laika nākas pavadīt skolas solā.

— Skolās taču ir arī sporta stundas, kur bērni dabū izkustēties.

— Tā gan ir, tomēr uzskatu, ka kustību augošam organismam nekad nav par daudz. Diemžēl sporta skolotāji uz to, ko daru es, skatās visai greizsirdīgi, lai gan nekādā gadījumā negrasos ar viņiem

konkurēt. Ritmikas stundas notiek mūzikas pavadījumā, bērni iemācās sevi radoši izpaust, jo es mudinu kustības izdomāt pašiem. Sākumā viņi bija neizpratnē, — kā tad tā, zēns un meitene sadosies rokās un dejos!.. Tagad tas tiek pieņemts kā pati par sevi saprotama lieta.

— Pastāstiet par kolektīviem, kurus vadāt dejas pasaulē.

— Mans talantīgākais kolektīvs «Vdohnovenje» jau beidzis pastāvēt, jo tā dalībnieki beiguši skolu. Kopā esam daudz paveikuši – piedalījušies konkursos, labdarības koncertos Latvijas televīzijā, papildinājuši pazīstamu mākslinieku uzstāšanās un tā tālāk.

Pašlaik 9. klasi beidz mans otrs kolektīvs, kādreizējie «Neposedī». Kad bērni paaugas, nosaukumu nomainījam un kļūvam «Five and five». Daugavpilī uzstājamies starptautiskā deju festivālā un sapratām, ka varam turēt līdzīgu profesionālām deju studijām. Kas būs tālāk? Daļa manu meiteņu pēc izlaiduma dosies uz citām skolām. Ceru, ka kolektīvu papildinās jauni talantīgi bērni.

Pašlaik mani priecē otrās un trešās klases dejojāji no daudzskaitlīgā kolektīva «Raduga», šogad īpaši labi uzstājās konkursā «Dejas brīnums». Reģionālajā skatē Rēzeknē godalgotu vietu gan neieguvām, mums pietrūka tikai nieka puspunkta. Esmu pārliecināta, ka šim kolektīvam viss vēl priekšā, jo bērni saņem vecāku atbalstu, arī paši dejojāji ir ļoti centīgi.

— Ar dejošanu nopietni aiz-

rāvusies arī jūsu vecākā meita Jekaterīna. Šis azarts viņai laikam no jums?

— Katja ir ļoti muzikāla, ar perfektu ritma izjūtu. Viņa beidza Preiļu mūzikas skolu, vienmēr bija man līdzās deju mēģinājumos. Tāpēc nemaz nebrīnījos, ka viņa vēlējas deju. Starp citu, muzikāla meitene ir arī mana jaunākā meita Viktorija, savulaik ansambli ģitāru spēlēja vīrs Jevģēnijs. Bērnos laikam izpaužas vecvecāku gēni, jo muzikāls ir mans tētis, tāpat Jevģēnija tēvs.

Man ļoti gribējās, lai Katja apgūtu sporta dejas, tāpēc pierunāju pasniezēju no Daugavpils Preiļos noorganizēt deju grupu. Toreiz nezināju, cik tas viss ir ārkārtīgi dārgi un grūti.

Katja dejoja no trešās klases. Dejoja ar labiem panākumiem un pēc sešiem gadiem kļuva par sporta meistari. Diemžēl turpināt nevarējām. Tagad Jekaterīna nāk uz manām deju nodarbībām, deju Gunta Skrimbļa vadītajā «Akcentā». Šogad viņa beidz vidusskolu, domā par studijām. Tās, visdrīzāk, nebūs saistītas ar dejošanu, lai gan vienmēr esmu saņņojusi par to, lai meita apgūtu horeogrāfiju. Dejoj vai ne, tā būs Katjas izvēle.

— Mazliet atgriezīsimies studiju laikos. Kāpēc atbraucāt atpakaļ uz Preiļiem? Jau toreiz bija jūtama tendence, ka lauku jaunieši labprātāk izvēlējās palikt lielpilsētās.

— Kad devos mācīties, dzirdēju arī tādas frāzes, sak, Liepāja ir jūrnieku pilsēta, gan apprecēsies un aizbrauksi pasaulē. Viens no galvenajiem stimuliem atgriezties mājās bija sirdslietas. Ar Jevģēniju bijām pazīstami kopš septītās klases, bet tad, kad viņš atgriezās no armijas... Vārdu sakot, institūtu beidzu jau kā precēta sieva, tāpēc man nebija nekādu šaubu, ka atgriezīšos mājās.

Arī dzimtā puse man vienmēr bijusi ļoti tuva. Te ir vieglāk vienkāršāk dzīvot – cilvēki pazīstami, attiecības veidojas skaidri un vienkārši. Visbeidzot arī tūri ekonomiskā ziņā Preiļos dzīvot ir vienkāršāk.

— Pastāstiet, kā jūs relaksējaties pēc dienas darbiem, pēc mācību gada?

— Ar prieku eju uz vokālā ansambļa «Rjabinuška» mēģinājumiem. Dziedu, palidzu iestudēt kustības. Patīkami, ka publika mūs ļoti labi uzņem koncertos.

Pavasari nevaru sagaidīt to brīdi, kad varēs sākt rušināties pa zemi. Man ļoti patīk audzēt puķes. Nesen dzimšanas dienā man uzdāvināja rozes. Sagatavoju spraudņus, satupināju zemē zem burciņām un gaidu, kad ieaug.

Vasarā un rudenī eju sēņot, ir pašai savas sēņu vietas tepat netālu no Preiļiem. Ja paveicas, apšu bekas mājās var maisiem un groziem nest.

L.Kirillova

SPECIĀLISTS IESAKA

Lai ganību periods nesāktos ar problēmām

Vēsā laika dēļ zāle nesteidz stiepties garumā, taču daudzviet zemiņu saimniecībās jau uzsākta ganību sezona. Lai lopiņi pēc garās kūti stāvēšanas saulē, svaigā gaisā justos labi, lai viņiem nerastos veselības problēmas straujās barības maiņas dēļ, savos ieteikumos ar «Novadnieka» lasītājiem dalās veterinārārsts ANDRIS PASTARS.

Speciālists uzskata, ka dzīvnieku ganību perioda sākumā ir jāņem vērā trīs svarīgākās lietas – jāvēlta uzmanība dzīvnieka sagatavošanai ganību periodam; jāsakārto aploki un ganību ceļi; jāpievērš uzmanība pārejai uz jaunu barības veidu.

Nagi, ragi un tesmeņi

Katram lauku cilvēkam ir mīļa šāda aina – zaļas ganības, kur govīs rāmi plūc zāli. Taču ganāmpulkā miers neiestājas tūlīt pēc izlaišanas no kūts. Govis vispirms noskaidro attiecības, jo pa ziemu aizmirsušas, kura stiprākā, kurai pieder vadošā loma.

Pirms ganību perioda uzsākšanas katram saimniekam vajag uzmanīgi apskatīt un novērtēt katru ganāmpulka dzīvnieku – vai nav pārauguši nagī un ragi. Ja, piemēram, gotiņai pa ziemu nagī ir kļuvuši pārāk gari, tos noteikti vajag apgriezt. Ganību periodā dzīvnieku kustību intensitāte strauji palielinās, plūcot zālī ir jānostaigā lieli attālumi, bet ieaudzis vai aizlauzts nags radīs ne tikai sāpes, bet var kļūt par infekcijas perēkli.

Tas pats attiecas uz ragu stāvokli. Ja ragi ir pārāk asi, dzīvnieki, svaigā gaisa un plašuma apdullināti, var sākt badīties un cits citu savainot vai nejausi nolauzt, tāpēc ragu galus būtu jānogriež. Tāpat jāapskātas, vai ragiem nav tendence ieaugt pierē.

Pirms ganību sezonas dzīvniekus – govīs, jaunlopus, aitas un kazas – noteikti va-

jag attārpot. Ja attārpošana nav veikta, lopi ar parazītiem savos izkārnījumos piesārņo plaša teritorijas un tā var inficēt arī citus. Tie ir aknu un zarnu parazīti, it īpaši fasciolas, kuru kāpuriņi atrodas gliemeziņšos, kas zālē bieži sastopami mitrās pļavās, grāvjos, diķos un ūdens lāmās. Preiļu rajonā šis aknu parazīts ir viens no biežāk konstatētajiem, rada dzīvniekiem vielmaiņas problēmas – samazinās ēstgriba un līdz ar to arī izslaukumi.

Līdzekļus dzīvnieku attārpošanai var iegādāties visās veterinārajās aptiekās. Pirms tam gan jāgriežas pie apkalpojošā veterinārārsta, kas izsniegs attiecīgo medikamenta recepti.

Jāņem vērā, ka attārpošanas līdzekļi noteikti vajadzīgi arī aītām, kas jo īpaši uzņēmīgas. Pie tam nevajadzētu uzticēties tautas līdzekļiem, piemēram, ķiplokiem, ķirbju sēklām, bišķrēslīņiem, jo tie nav pietiekami iedarbīgi. Govīm, kurām zarnu trakts ir ļoti garš, šādi līdzekļi praktiski neiedarbojas.

Visbeidzot labs saimnieks noteikti parūpēsies arī par govju tesmeņa ādas kopšanu un aizsardzību. Vējā un mitrumā āda var saplaisāt, pušumi pupu galos būs sāpīgi un slaucot govīs būs nemierīga. Aptiekās nopērkamas dažādas mikstinošas un dezinficējošas ziedītes.

Lai gan dzīvnieki, palaisti ganos, ir visai aktīvi un kustīgi, nav ieteicams tos saņemt, jo pravse liecina, ka tieši šādos gadījumos govīs kļūstot gūst nopietnas traumas, pat kaulu lūzumus.

Lai gan pašlaik laiks ir vēss, laikus jāparūpējas arī par insekticīdu iegādi, jo, kļūstot siltākam, savairošies dažādi asinssūcēji kaukaņi. Lopi jāapstrādā ar līdzekļiem, kas atbaida mušas, dundurus un knišļus. Līdzekļi ir brīvi nopērkami aptiekās.

Neaizmirstiet, ka, laižot lopus ganībās,

tiem jābūt numurētiem. Pārbaudiet, kādā stāvoklī ir krotālijas.

Ganības un aploki

Jāatrod laiks arī ganību aploku un ganību ceļu sagatavošanai un sakārtošanai. Noteikti jāsamontē aploki, lai žogos un sētās nebūtu nekādi asumi – izlidošas naglas vai šķembaini dēļu gali, pret kuriem dzīvnieki varētu gūt traumas. Ganības ir labi jānorobežo, lai lopi nevarētu izklūt laukā un viņiem nerastos vēlme izspraukties pa kādu šķērbi.

Ganības un pļavas iztīra no celmiem, krūmiem, izlīdzina kurmju rakumus. Ganību pamatam noteikti vajadzētu būt pēc iespējas gludākam un līdzenam, bez lieliem un asiem akmeņiem. Lauks ir jāpārstaigā un jāsavāc visi tur nejausi nokļuvušie svešķermeņi, kurus govīs varētu apēst. Atgremotājdzīvniekiem tas ir īpaši svarīgi, jo katra norīta nagla vai ass drāts gabals var kļūt par iemeslu nepatīkšanām, kad asums, kas nokļuvis kuņģī, ieduras dzīvnieka sirdī. Bieži vien rezultāts tādā gadījumā ir letāls. Ir jāatsakās no dzeloņdrāšu izmantošanas aploku veidošanai, tas ir bīstami arī tadē, ka govīs uz asumiem var savainot tesmeni.

Pārbaudiet, kādā stāvoklī ir ganību ceļi. Tiem jābūt līdzeniem, bez dziļām bedrēm un šķembainiem akmeņiem. Vislabāk uzbērt granti, lai lietus laikā ganību ceļš nav slidens.

Barība jānomaina pakāpeniski

Liellopi ļoti lēni pielāgojas jaunai barības sagremošanai, līdz ar to ganību periods jāuzsāk uzmanīgi un pakāpeniski, divu līdz triju nedēļu laikā dzīvniekus pieradinot pie zāles. Sākumā ganībās jālaiž isāku laika periodu, vien pāris stundas dienā, pārsvārā lopus barojot ar kūti stāvēšanas periodam sagatavoto pamatbarību – pārno sienu vai skābarību. Arī ganību aplokos sākumā

vajadzētu ierīkot vietas, kur govīs pēc vajadzības var uzēst sienu. Lielāko ganāmpulku saimnieki tā arī rīkojas, šādā veidā izvairoties no iespējas, ka govīm rodas gremošanas traucējumi.

Tā kā jaunā zāle satur daudz kālija sāļu, dzīvnieku organismam ļoti nepieciešams magnijs un papildus arī vārāmā sāls. Laizāmo sāli jānovieto ganībās brīvi pieejamā vietā, tāpat jānodrošina ar minerālvielām un vitamīniem. Ganību perioda sākumā var iegādāties speciālus maisījumus, kur paaugstinātā koncentrācijā ir tieši magnijs. Magnija trūkuma rezultātā var rasties tā sauktā ganību tetānija, kas raksturojas ar dzīvnieku pārlieku uzbudināmību, vēlāk mazkustīgumu, pat ar caurejām un krampiem. Nātrija sāļu pietiekams daudzums savukārt nepieciešams atgremotājiem normālai Ph vides nodrošināšanai priekškuņģos. Govīm uz litru piena, ko tās dod, noteikti jāpieber vismaz viens grams vārāmās sāls, plus vēl pieci līdz 10 grami.

Neaizmirstiet sakārtot kūti

Kad lopi pie ganībām pieraduši un visu laiku atrodas laukā, saimniekiem ir īstais laiks ķerties pie kūts iekšējiem darbiem, lai telpas sagatavotu nākamajai ziemas sezonai. Vispirms jāveic mehāniskā tīrīšana, nepieciešamais remonts, kā arī telpu dezinfekcija un mēslu krātuvju sakārtošana. Tie lauksaimnieki, kuri piedzīvojuši kolhozu laikus, noteikti labi atceras, ka vasaras sākumā fermās tika rīkotas talkas, viss tīrīts un dezinficēts. Dzemzēl tagad daudzi zemnieki šim uzdevumam atmetuši ar roku, kas nav pareizi.

Veterinārajās aptiekās plašā izvēlē pieejami dezinfekcijas līdzekļi. Tie ir koncentrētā veidā, tāpēc jāatskaidā ar ūdeni un ar izsmidzināmo apatātu pēc mehāniskās tīrīšanas jāveic grīdu, sienu, griestu smidzināšana.

Augļu koku kaitnieki

Valsts augu aizsardzības dienesta Latgales reģionālās nodaļas speciālistes veiktajā monitoringa pārbauvē Preiļu rajona augļu dārzos konstatēts, ka slimību un kaitēkļu attīstība un izplatība ir nozīmīga.

Ābeļu plaukstošajos pumpuros barojas ābeļu laputis, ābeļu lapu blusīņas, tiklēcēres. Ābeļu ziedu smecernieks dēj olas ziedpumpuros. Ja augļu dārzos ziedēšana nebūs intensīva, tad jāveic smidzinājums ar insekticīdu, bet, ja ziedēs bagātīgi, smecernieks noderēs kā ražas retinātājs. Sāk šķīlīties pumpuru un lapu tinēji. Šajā pavasarī ziemojušajās (vecajās) lapās ābeļu kraupja ierosinātājsēnes – peritēciji ir neliela daudzumā. Nobriedušajos peritēcijos daļa sporu ir nogatavojušās un gatavas izlidošanai. Pieturoties siltam laikam, iespējama kraupja sporu izlidošana, tāpēc jāveic smidzinājums ar atbilstošu fungicīdu pret ābeļu un bumbieru kraupi.

Zemeņu stādījumiem kaitē zemeņu ziedu smecernieks, tas bojā jaunās zemeņu lapas. Smidzinājums ar insekticīdu jāveic ne vēlāk kā 10-14 dienas pirms ze-

meņu ziedēšanas sākuma. Bioloģiskās saimniecībās ieteicamas bojātos ziedpumpurus savākt un iznīcināt kopā ar tur esošajiem kāpuriem. Saulainā laikā jāveic regulāra augsnes iridāšana. Stādījumi jāaizsargā arī pret ogu pelēko puvi, pirmais smidzinājums jāveic zemeņu ziedēšanas sākumā.

Plūmju ziedēšanas laikā izlidos plūmju zāglapsenes un dēs olas, kāpuri šķīļas pēc 7-12 dienām un bojā augļus. Smidzinājumu ar insekticīdu ieteicams lietot pirms vai tūlīt pēc noziedēšanas. Pieaugušās zāglapsenes var izķert ar baltajiem līmes vairogiem vai uzkarinot kokos traukus ar rūgstošiem pievilinošiem šķīdumiem.

Ķirši pirms ziedēšanas jānosmidzina ar fungicīdu pret ķiršu lapbiri, kaulēnkoku pelēko puvi un citām sēnišu izraisītām slimībām. Iepriekšējā gadā daudzviet ķiršu ogas invadēja ķiršu mušas kāpuri. Pieaugušās ķiršu mušas izlidos maijā, tas ir, 10-15 dienas pēc ķiršu ziedēšanas. Vēlāk, pēc 7-13 dienām, mušas sāks dēt olas uz augļiem. Mušu lidošanas un olu dēšanas laikā ieteicams uzlikt dzeltenos līmes slazdus, jo ķiršu muša lido uz dzelteno krā-

su. Smidzinājumu ar ķīmiskiem augu aizsardzības līdzekļiem – insekticīdiem – jāveic, ja līmes slazdos uzvertas 5-6 mušas 7 dienu laikā.

Ogulāju stādījumos pumpurus invadē pumpuru kode un upeņu krūmus invadē pumpuru ērces. Kaitēkļu invadētos zarus jāizgriež un jāsadzina ar kalstošajiem un uzbriedušajiem apaļajiem neuzplaukušajiem pumpuriem. Jānogulāju jaunās lapas sāk invadēt sarkano pangu laputis.

Aveņu stādījumos jāizgriež un jāizvāc kalst sākušie stumbri un dzinumi, jo tos bojā aveņu dzinumu pangodiņi un aveņu pangodiņu kāpuri. Aveņu pangodiņa kāpuri barojas dzinumu lejas daļā, tie salien zem mizas un barojas ar dzinumu sulu. Barošanās vietās izveidojas 3 cm garas pangas, kurās kāpuri pārziemoja. Vairākos stādījumos uz atsevišķām šķirnēm izplatās mizas plaisāšanas infekcija, tos jāizvāc un jāiznīcina. Fungicīdu smidzinājumi jāveic pirms lapu plaukšanas maijā, kad jaunie dzinumi ir 15-20 cm gari.

A.Trūpa,
Valsts augu aizsardzības dienesta Latgales reģionālās nodaļas vecākā eksperte agronomija

Dabas aptieka lopiņiem

Ārstniecības līdzekļus mājdzīvnieku ārstēšanai var iegādāties veterinārajās aptiekās, bet var arī salasīt derīgus augus.

Mājas veterinārajā aptiekā no drogām dzīvnieku ēstgribas veicināšanai ieteicams turēt nātres, vērmeles, puplākšu lapas, ķimeņu augļus. Pret caureju – alksņu augļkopas, asinszāli, ievu augļus, ozolu mizas, salviju lapas, linsēklas. Pretklepus un atkrēpošanu veicinoši līdzekļi ir pļavu amoliņa ziedi, anīsa augļi, ceļteku lapas, deviņviru spēka ziedi, māllepju lapas, raseņu laksti, diļļu, ķimeņu augļi, liepziedi. Sasiņumiem, iekaisumiem, apdegumiem, nobrāzumiem labi palīdz ziede «Eviņa», kampareļļa, joda tinktūra, kumeliņu ziedi un laksti.

Šoreiz nedaudz par nātrēm. Tās var vākt un izmantot, sākot ar maiju un turpinot līdz vēlam rudenim, visiem lauksaimniecības dzīvniekiem un putniem.

Nātres atzītas kā piena vairošanas līdzeklis. Ja govīm, aītām, kazām, sivēnmātēm dod nātres, palielinās piena ieguve. Barokļi, kas ēd šo bioloģiskajā ziņā vērtīgu augu, labāk pieņemas svarā. Mājputni, kuri ēd nātres, inkubēšanai dod vērtīgākas olas, dzeltenumi ir spilgti dzeltenī, jo augs satur daudz karotīna. Nātres veicina jaunlopu, cāļu un sivēnu augšanu, noder, ja ir avitaminoze, kā arī iekšējas asiņošanas.

Nātrēs esošais hlorofils stimulē un tonizē organismu, novērš anēmiju, veicina vielmaiņu, sirdsdarbību, uzlabo muskuļu, zarnu un dzemdes tonusu. Tās ir žults dzenošs, pretiekaisuma līdzeklis, veicina granulāciju pie apdegumiem un gremošanas orgānu epitēlija reģenerāciju. Tajās esošie vitamīni un dzelzi saturošie sāļi veicina eritrocītu rašanos.

Svaigas nātres izēdina sasmalcinātas un applaucētas dažādos barības maisījumos. Izžāvētas un sasmalcinātas ziemā izmanto barības maisījumu cukām, bet atgremotājiem un vistām var dot slotiņu veidā. Nātres var arī skābēt kopā ar citu zaļo masu, kurā ir vairāk cukura.

Nātres satur daudz dzelzs, askorbīnskābes, skudrskābes, vaska, miecvielu, cietes, arī citu bioloģiski aktīvu vielu. Visvairāk šo vielu nātrēs mēdz būt ziedēšanas laikā, taču jāņem vērā, ka daudzās no tām glabāšanas laikā zūd.

No J.Uzuleņa grāmatas
«Rūpes par mājdzīvniekiem gada garumā»

Lappusi sagatavoja L.Kirillova

Atvaļinājums jāplāno laikus

Par pienākošos ikgadējo atpūtu viss ļoti skaidri pateikts likumdošanā. Darba likumā teikts, ka ikgadējais atvaļinājums nedrīkst būt isāks par četrām kalendāra nedēļām gadā. Tur arī rakstīts, ka darba devējam ir pienākums, piešķirot atvaļinājumu, pēc iespējas ņemt vērā darbinieka vēlmes. Un te nu sākas problēmas. Kā panākt kompromisu, lai visi kolektīvā būtu apmierināti ar piešķirto atvaļinājuma laiku?

Atvaļinājumu plāns ir atkarīgs no kolektīva lieluma, kompānijas darbības specifikas un daudziem citiem aspektiem. Vienīgais ieteikums, lai izvairītos no pārpratumiem, — plānot laikus. Tad visiem būs iespēja saņemt vēlamo.

Taču ir viens BET. Likumā noteikts to cilvēku loks, kuriem atvaļinājums noteikti jāpiešķir tajā laikā, kad tas tiek prasīts:

✓ sievietēm ir tiesības pieprasīt

atvaļinājumu pirms grūtniecības un dzemdību atvaļinājuma (vai tieši pēc tā) neatkarīgi no nostrādātā laika pie attiecīgā darba devēja;

✓ darbiniekam, kurš ir jaunāks par 18 gadiem;

✓ darbiniekam, kuram ir bērns līdz triju gadu vecumam, ir tiesības pieprasīt atvaļinājuma piešķiršanu vasarā vai pēc viņa vēlēšanās jebkurā citā laikā.

Tipiskākās kļūdas

Domājot par atvaļinājumu, galvenokārt ir jāplāno darba informācijas pieņemšana un nodošana uzņēmumā. Bieži vien tiek nepareizi sastādīts atvaļinājumu grafiks vienas nodaļas ietvaros. Piemēram, kad atbildīgajam personam savstarpēji ir jānodod svarīga lietīška informācija. Rezultātā var tikt nozaudēta saikne gan ar svarīgām lietām, gan ar klientiem utt. Otra būtiska kļūda ir atvaļinājumi «karstajā sezonā», kad ir

vislielākā slodze firmas personālam. Īpaši tas attiecas uz dažādu pakalpojumu sniegšanu. Tad būtu vēlams sastādīt grafiku, ņemot vērā klientu aktivitāšu uzliesmojumus.

Jāzina savas tiesības

Nav noslēpums, ka ir darba devēji, kuri par likuma eksistenci izliekas nezinām. Tāpēc par sevi jārupējas katram pašam.

Nemiet vērā! * Atvaļinājuma piešķiršana pa daļām ir pieļaujama tikai gadījumā, ja darbinieks un darba devējs par to vienojušies. Atvaļinājumu var sadalīt tikai esošā gada ietvaros. Turklāt viena no atvaļinājuma daļām nedrīkst būt isāka par divām nepārtrauktām kalendāra nedēļām. Pārējo var sadalīt arī sīkākās daļās, darbiniekam un darba devējam savstarpēji vienojoties.

* Ja atvaļinājuma laikā iekrit svētku diena, kā arī darbinieks saslimst, atvaļinājums tiek pār-

celts vai pagarināts attiecīgi par svētku dienu skaitu. Jautājumu par atvaļinājuma pārceļšanu vai pagarināšanu darba devējs un darbinieks izlemj, savstarpēji vienojoties.

* Visu atvaļinājumu uz nākamo gadu pārceļt ir aizliegts. Kādu daļu var. Tad jāievēro šāda procedūra:

— jābūt darbinieka rakstveida piekrišanai;

— atvaļinājuma daļa esošajā gadā nedrīkst būt isāka par divām nepārtrauktām kalendāra nedēļām;

— atvaļinājuma daļu var pārceļt tikai uz vienu gadu, pēc iespējas to pievienojot nākamā gada atvaļinājumam.

* Atvaļinājuma daļas pārceļšana nav pieļaujama personām, kuras ir jaunākas par 18 gadiem, grūtniecēm un sievietēm pēcdzemdību periodā līdz gadam. Ja sieviete baro bērnu ar krūti – visā barošanas laikā.

* Atvaļinājumu kompensēt nau-

dā nav atļauts. To drīkst tikai tad, ja darba tiesiskās attiecības tiek izbeigtas ar darbinieku, kas nav izmantojis ikgadējo apamaksāto atvaļinājumu.

* Kompensācijas apmērs tiek aprēķināts proporcionāli nostrādātajam laikam.

* Atvaļinājuma kompensācija pienākas pat tad, ja darbinieks ir nostrādājis tikai vienu mēnesi.

Psihologi iesaka

Atvaļinājums kaut uz pāris dienām noteikti būtu jāņem arī tad, kad darbinieks jūtas pārstrādājis.

Atvaļinājuma laikā nevajadzētu nodoties mājas kārtošanai un remontiem. Tāpat atvaļinājums nav domāts slimīšanai un citu kopšanai. Bieži ir gadījumi, kad vecāki spiesti ņemt atvaļinājumu, jo bērns daudz slimī un darba devējs rūc par kārtējo slimības lapu.

ATVAĻINĀJUMA LAIKĀ IR JĀATPŪSAS!

«Rīgas Balss»

JAUTĀJĀT – ATBILDAM

Atmiņu var attīstīt

JAUTĀJUMS. Kas ietekmē atmiņas pasliktināšanos?

Atmiņas pasliktināšanās iemesli cilvēkiem mēdz būt atšķirīgi. Turklāt vienam ir izteikta redzes, citam – dzirdes atmiņa. Garantijas, ka atmiņa nepasliktināsies, nav nevienam, tādēļ prāts jātrenē, un lielisks veids ir valodu apguve, krustvārdu miklu minēšana.

Cilvēkiem novecojot, atmiņas traucējumi ir normāls process. Tas var būt saistīts ar oniskiem asinsrites traucējumiem galvas smadzenēs, paaugstinātu holesterīna līmeni, cukura diabētu vai citām slimībām.

Apstākļi, kas sekmē atmiņas pasliktināšanos, var būt arī pārstrādāšanās un nogurums, stress, dzīves apstākļu maiņa, darba zaudēšana vai, piemēram, aiziešana pensijā.

Jauniem cilvēkiem atmiņa var pasliktināties asinsrites nepietiekamības dēļ, un par to viņi dažkārt pat nezina. Iemesls var būt arī traumas sekas, nepareizs dzīvesveids (negulētas naktis), ilgstoša pastiprināta nervozitāte, stress, alkohola, narkotisko vielu vai nomierinošu medikamentu lietošana.

Bērniem atmiņas traucējumi visbiežāk ir kādas psihotraumas rezultāts.

Palīdz gremot

JAUTĀJUMS. Kas ir enzīmi, par kuriem pēdējā laikā tik daudz runā un raksta?

Enzīmi ir fermenti (aktīvās vielas), kas piedalās dzīvības procesu nodrošināšanā organismā. Šo lielmolekulu proteīnu uzdevums ir ietekmēt ķīmiskās reakcijas, tādēļ tos dēvē par biokatalizatoriem. Paši enzīmi ķīmiskajos procesos nav iesaistīti.

Mūsdienās ir zināmi 2500 enzīmu ar noteiktu lomu biokīmiskajos procesos. Ja vajadzīgā trūkst, reakcija nenotiek vai tās norise ir ļoti lēna – reakcija, ko katalizē enzīms, norit sekundes simtdaļā, bez en-

zīma vajadzīga vismaz diennakti.

Pazīstamākais enzīmu uzdevums saistīts ar gremošanas procesu, kas sākas jau mutē, kur siekalu un mēles dziedzeru izdalītie sekrēti šķēļ ogļhidrātus un taukus, bet enzīmi sadala lielmolekulāros savienojumus sīkākās, vieglāk uzņemamās vielās.

Enzīmi organismā veidojas no proteīna daļas jeb apoenzīma un neproteīna daļas jeb koenzīma, kas nosaka visa enzīma jeb holoenzīma aktivitāti. Akūtas nepieciešamības gadījumā organismu var papildināt ar mākslīgajiem fermentiem – medikamentiem, kas palīdz barību sašķelt.

Sagatavoja L.Kirillova

● REKLĀMA

● REKLĀMA

● REKLĀMA

● REKLĀMA

● REKLĀMA

NEGAIDI! EJ UN ŅEM.

Nokia 6111
■ Pievilcīgs atbaidāms dizains
■ Bluetooth savienojums
■ Iebūvēts Stereo FM radio
Cena: Ls 139,99
Ls 7,83*
Nomaksa

Nokia 5300 XpressMusic
■ Ērts un stilīgs
■ Iebūvēts MP3 atskaņotājs
■ Iespējams palielināt atmiņu ar microSD atmiņas karti
Cena: Ls 149,99
Ls 8,39*
Nomaksa

Nokia 6290
■ Atverams klasiskais telefons
■ 3G atbalsts un videozvans iespēja
■ 2 Megapikseļu fotokamera
Cena: Ls 229,99
Ls 12,86*
Nomaksa

Aktuāli aksesuāri:
Nokia Bluetooth mikrofonu sistēma BH-200
Vienkāršība un veiktspēja: divas būtiskākās šīs lieliskās ausiņas iezīmes. Cena 39,99 Ls

Nokia Bluetooth mikrofonu sistēma BH-303
Ideāli piemērota ikvienam, kas strādā ceļā. Tai ir augs cilpiņa, iebūvēta siksnīņa un pievilcīgs, moderns dizains. Cena 59,99 Ls

Nomaksa PIRMĀ IEMAKSA 0%
Piedāvājums spēkā no 14.05.07. līdz 03.06.07.
Hansa Uzdevs

* Maksājums mēnesī, nomaksas periods 24 mēneši. Gada procentu likme, kas ietver visas ar nomaksas līguma nosaukšanu un izpildi saistītās kopējās izmaksas, ir 34,49 (t.s. līguma atdīzība, % likme no atlikušās vērtības).

TRODEKS
SARLĪNAS VIENO

Tirgus laukums 1, tālr.: 26460022, Preiļi

www.trodeks.lv 7808808

NOKIA
Connecting People

IEPAZĪSTINĀM AR ŠĪ GADA PAMATSKOLAS ABSOLVENTIEM

Dod priekšroku arodskolām

JERSIKAS PAMATSKOLAS 9. KLASĒ: Sintija Bierīna, Gatis Birzāks, Ivita Jaudzema, Pēteris Lasmanis, Dzintars Lipacis, Baiba Lūse, Jānis Romanovskis, Dace Saldaka, Jana Salimgarejeva, Iluta Šcedrova, Mārtiņš Švirks, Ilze Vaivode, Madara Geduša.

Esam sportiska klase, pašraksturojumā atzina Jersikas pamatskolas 9. klases vecākās vietniece Ivita Jaudzema, tāpēc daždien vairāki no skolēniem nav sastopami skolā, jo devušies uz sacensībām. Arī to dien, kad «Novadnieks» tikās ar jaunajiem jersikiešiem, daži no soliem bija palikuši tukši, jo skolēni piedalījās rajona mēroga sacensībās. Dace Saldaka, Sintija Bierīna, Ilze Vaivode un Gatis Birzāks pārstāvēja klasi un skolu vieglatlētikas disciplinās.

Stāstot par klases biedru sekmību, Ivita teica, ka starp viņiem ir gan tādi, kas mācās labi, gan arī nesekmīgi skolēni, kuriem pirmajā pusgadā atsevišķos priekšmetos vērtējums liecībā bijis par četrām ballēm zemāks. Skolotāji ir ļoti pretimnākoši, tagad, pirms eksāmeniem, ikvienam ir iespēja ne tikai apmeklēt konsultācijas, bet palīdzību neskaidros jautājumos lūgt arī citā laikā. Ķīmija, matemātika un vēsture ir mācību priekšmeti, kuros Jersikas skolēni uzskata par sarežģītākiem. Dažiem problēmas radījuši arī latviešu valoda. Tomēr pirms eksāmeniem klasē valda visumā optimistisks noskaņojums, pārbaudījumi nebaida.

Šī gada devītklasniekiem ir arī ar ko lepoties. Mārtiņš Švirks ir teicams matemātiķis, Baibai Lūsei un Sintijai Bierīnai padodas mājturība. Savukārt Janai Salimgarejevai ir labas dotības vizuālajā mākslā. Ivitai Jaudzemei tuva ir literārā jaunrade. Viņas sacerētā pasaka par Jersikas karali Visvaldi ieraudzījusi dienasgaismu grāma-

tā kopā ar citām Latvijas bērnu pasakām. Ja man ir atbilstošs emocionāls noskaņojums, es rakstu dzeju, stāstīja meitene.

Iepriekšējos gados vairāki klases skolēni darbojās skolas ansambli, šajā mācību gadā uzmanība vairāk tiek veltīta mācībām.

Sonedēļ skolās skanēs pēdējais zvans. Atlikušas vēl tikai dažas dienas, kas visiem kopā pavadāmas vienuviet. Vienlaikus ar domām par ieskaitēm un eksāmeniem, par izlaidumu savstarpējās sarunās aizvien biežāk tiek pieminētas skolas, kurās absolventi vēlas mācīties turpmāk. Piemēram, Mārtiņš, Dzintars un Ivita gatavojas mācīties vidusskolā, Pēteris vēlas apgūt automehāniķa amatu Malnavas koledžā. Noteikti neatgriezīsies Jersikā, viņš teica, jo vēloties strādāt pilsētā. Arī Jānis sapņus par nākotni saista ar šo skolu un darbu pilsētā. Baiba izvēlējusies Bulduru dārzkopības vidusskolu, kur apgūs ēdināšanas servisa speciālistes amatu un cer iekārtoties darbā pilsētā. Madara dosies uz Rīgas komercgimnāziju un jau ir izturējusi iestāšanās eksāmenu pirmo kārtu. Lielākā daļa no devītklasniekiem vismaz pašreiz dod priekšroku arodskolām, vēloties ātrāk apgūt kādu amatu un sākt strādāt.

Jersikas pamatskolas šī gada absolventi par vienu no vispatīkamākajiem piedzīvotajiem notikumiem uzskata jaunās, plašās sporta zāles uzbūvēšanu un atklāšanu. Skola ieguvusi arī skaistu ēdināšanas telpu, ir apgādāta ar datoriem. Drošāka kļuvusi nokļūšana uz skolu, jo pagasta centrā gar šoseju uzbūvēta gājēju ietve. Nepiepildīts palicis sapnis par individuālajiem skapiņiem, kuros varētu turēt mācību piederumus, sporta tērpus.

Klase labprāt piedalījās ekskursijās.

Mēs nebijām mierīga klase, mūs par eņģelišiem un paraugbērniem nevarēja saukt, atklāja Ivita. Vairāki aizrāvās ar smēķēšanu par spīti tam, ka skolotāji to



● Klase ar raksturu, kas mācās no savām, ne citu kļūdām, tā Jersikas pamatskolas vēsturē ieies šī gada absolventi. Devītklasnieki redzami kopā ar audzinātāju Arvidu Matusēviču, sporta skolotāju, kas savus audzināmos mudināja uz fiziskām aktivitātēm.

apkaroja. Taču pēdējā laikā plašāka kļūst tendence, ka ir forši un stilīgi piekopt veselīgu dzīvesveidu, nesmēķēt, teica meitene. Gandrīz visi esot ar saviem raksturiem, personības, varēja kaut ko ne tā pateikt un izdarīt nedarbus. Tomēr nopietnās nepatikšanās centušies neiekuļties. Klases nemierīgi enerģisko garu atzina arī skolas direktore Inese Jaunušāne. Tie ir jaunieši, kas paši lauž savu ceļu dzīvē un mācās no savām, ne no citu kļūdām, teica direktore, tajā pašā laikā uzsverot, ka ir pietiekami gudri un jau tagad skaidrs, ka sekmes ir labas un pie eksāmeniem pieļauti tiks visi.

Jersikas pamatskolai ir savas izlaiduma tradīcijas, — pirmajā valsi zēni uzlūdz savas mammās, meitenes dejo ar tētiem. Katru gadu izlaiduma neoficiālā daļa sākas ar polonēzi. Absolventi pasniegs arī dāvanu skolai, taču to, kāda tā būs, vēlējas paturēt noslēpumā. Lai izlaiduma tēriņi neuzkrītu kā sniegs uz galvas, jau kopš rudens

katru mēnesi vākta naudiņa, sākumā pa diviem, bet pēdējā laikā – pa trim latiem. Skolas beigšana ir pirmais nopietnais sasniegums jauna cilvēka dzīvē, to grib iemūžināt fotogrāfijās, pateicībā pasniegt ziedus skolotājiem, atvadoties pasēdēt pie kopīga cienasta galda, ballei noorganizēt labu mūziku. Izdevumu daudz.

Jersikas pamatskola mūsu atmiņā vienmēr paliks kā vismīlākā skola, klasesbiedru vārdā teica Ivita Jaudzema.

Kaut arī klases skolēni sevi raksturoja visai paškritiski un prasīgi, citādās domās par viņiem ir audzinātājs Arvids Matusēvičs. Tā bija ļoti laba un paklausīga klase, gudri bērni, viņš teica.

AUDZINĀTĀJA VĒLĒJUMS: *Visa dzīve mums paiet mācoties, kā jādzīvo. Lai veicas turpmākajās gaitās, nekad nepietrūkst enerģijas un vēlmes sasniegt aizvien jaunus dzīves mērķus!*

Nākotnes sapņos savam pagastam vieta nav atstāta

RUŠONAS PAMATSKOLAS 9. KLASĒ: Tatjana Bartaševiča, Laima Gasimova, Alise Gedzune, Boriss Gričuks, Mārtiņš Kasickis, Inga Kumalāne, Vadīms Loškovs, Līga Lune, Anastasija Markelova, Kristīne Oļehno, Madara Siņicina, Lauris Šņepsts, Ina Vavilova, Dina Tulinska.

Rušonas pamatskola šogad atzīmē savas pastāvēšanas 20. gadadienu. Šajā laikā skola pamazām izaugusi no bērnodārza, bet šogad notiks jau divpadsmitais izlaidums. Šī gada deviņi par sevi atstāja visai savrupu jauniešu iespaidu, kas nemēdz viegli kontaktēties ar nepazīstamiem cilvēkiem un dalīties savās pārdomās. Dažs bija samulsis pat no tā, ka tika lūgts iepazīties un nosaukt uzvārdu. Tomēr arī šajā klasē ir skolēni, kas labi prot komunicēt, var prezentēt gan sevi, gan klases veikumu. Viena no tādām – klases vecākā Anastasija Markelova.

Ar mācībām šī gada deviņiem iet visai raibi, dažiem šajā ziņā viss kārtībā, bet viens otrs vairāk slinkojis, un tad arī liecībā gadījušies neapmierinoši vērtējumi, stāstīja Anastasija. Tomēr tagad, īsi pirms eksāmeniem, viņa pārliecināta, ka tos varēs kārtot visi.

Klase lepojas ar skolēniem, kas regulāri gūst labus panākumus mācībās, piemēram, Alise – mājturībā, Ina – vizuālajā mākslā, Vadīms ir teicams sportists, kam padodas basketbols un futbols. Arī citi zēni ir lieliski sportisti, kas bieži piedalās sacensībās. Tatjanu nevar pārspēt mūzikas zināšanās, viņa labi dzied un kopā ar Inu darbojas



● Rušonas pamatskolas deviņi savā klasē, aiz kuras logiem pašu veidota un kopta košumaugu dobe. Foto: P.Pastars

skolas vokālajā ansambli. Anastasija un Laima darbojas teātra pulciņā. Abas meitenes, tāpat arī Alise un Vadīms ir piedalījušās arī rajona mājturības, latviešu, krievu valodas, fizikas olimpiādēs.

Tagad pienācis laiks, kad no devītklasniekiem uz jautājumu, ar ko viņi nodarbojas brīvajā laikā, ir dzirdama tikai viena atbilde – gatavojamies eksāmeniem. Tas nozīmē gan konsultāciju apmeklēšanu, gan individuālo darbu, gan arī iepriekšējos gados mācītās vielas atkārtosānu.

Ko rušoniešu jaunā paaudze domā darīt pēc skolas? Viens no zēniem un divas meitenes teica, ka galīgo lēmumu vēl nav pieņēmuši, bet cits klasesbiedrs zināja pilnīgi droši, ka pēc izlaiduma dosies uz An-

gliju, kur strādā viņa vecāki. Zēns stāstīja, ka arī viņš kārtosies darbā un mācīties vairs negrib. Divas meitenes vēlas iestāties Preiļu Valsts gimnāzijā.

Tatjana un Alise mācīsies vidusskolā, Kristīne sapņo par mācībām Daugavpilī, abas sola biedrenes un draudzenes Līga un Inga grib doties uz Višķu profesionālo skolu, kur apgūs ar ēdināšanas servisu saistītu profesiju. Nevienam no klases gan neatziņa, ka pēc tam, kad būs iegūta profesija, gribētu atgriezties un apmesties uz dzīvi Rušonā.

Bijām saliedēta klase, varējām organizēties un pārstāvēt skolu dažādos konkursos, teica Anastasija. Labi rezultāti rajona posmā un pat valstī iegūti pārgājienu aprak-

stu konkursā. Toreiz noticis velobrauciens ar neparastu nosaukumu «Brauc, kur deguns rāda, un skaties, ko var ieraudzīt». Aizraujošs velobrauciens organizēts arī uz Bicānu ezeru.

Deviņu gadu laikā skolā noticis daudz kas labs: iekārtota datorklase, pārmaiņas piedzīvojis ēdināšanas bloks, citu izskatu ieguvušas labierīcības. Šī gada absolventi aiz savas klases loga ierīkojuši skaistas puķu dobes, kam dēstus nesuši no savām mājām. Projektu nedēļā devītklasnieki vāca ziņas par iepriekšējo gadu absolventiem, noskaidroja, kur viņi mācās vai strādā. Informācija apkopota un papildinās skolas vēsturi. Projektu nedēļās iepriekšējos gados sakopta ievērojamā lidotāja Jāzepa Baško piemiņas vieta, pētīti Rušonas pagasta piļskalni, izstrādāts ekskursijas maršruts uz Liepāju. Kopā ar klasi vienmēr darbojās audzinātāja Ināra Reča, kuras darbu klasesbiedru vārdā atzinīgi novērtēja Mārtiņš.

Domās aizvien biežāk pievēršas arī izlaidumam. Visa klase iemūžināta kopīgā fotogrāfijā, ko dāvinās skolai. Pasūtīti gredzeni, ko katrs absolvents saņems izlaidumā. Pēc izlaiduma paredzēta divu dienu ekskursija uz Ventspili.

AUDZINĀTĀJAS VĒLĒJUMS: *Veiksmi eksāmenos un ieskaitēs. Vēlu iestāties iecerētajās mācību iestādēs! Saulainu, jauku vasaru un turpmākajā dzīvē – labestību, satiecību un cieņu pret apkārtējiem cilvēkiem!*

Lappusi sagatavoja L.Rancāne.

Apgāžot mītu par mazajām zemnieku saimniecībām

Sākums 1. lappusē.

Daba un dzīvnieki

Roka paliek uz «Vindedžu» mājas vārtiņu roktura, jo drosmē tos atvērt kļūst aizvien mazāka proporcionāli ātrumam, ar kādu tuvojas mājas sargi. Divi milzeņi, kam pa kājām pinas melns taksītis Dima. Kad saimniece Mārīte Jagža viņus ir pārliecinājusi par žurnālistu miermīlīgajiem nodomiem, abi milzeņi – Tomass un Maršis kļūst īsti miera mikas. Un nāk draudzēties. Marsaprāt, tā ir augsta atzinība – piespīsties ar savu sānu cieši pie žurnālistes kājas, un tas nekā, ka no milzeņa svāra spiediena nākas atkāpties. Abi dzīvnieki demonstrē izteiktu miermīlību, taču tā ir mānīga. Brīdī vēlāk, kad saplūcas mājas kaķi, suņi metas kaušļus izšķirt ar tādu sparū, ka tagad jāglāb pats strīda vainnieks. Bet Mārītes uzsaucienam abi klausā uz vārda, un dodas nosnaust diendusu. Suņi ir mana vājība, stāsta saimniece, atcerēdamās un raksturodama iepriekš šajās mājās garu mūžu nodzīvojušos rēķējus. Ja es būtu miljonāre, man būtu no katras sugas pa vienam, viņa saka. Tiek piedotas ēšanas un pacietīgi panestas rūpes, ko ērgļiskie dzīvnieki reizēm rada ar savām patvaļīgajām nakts izklaidēm vai attieksmi pret garāmgājējiem.

«Vindedži» ir mājas vai ciemošanās vieta daudziem dzīvniekiem. Protams, vispirms jau šīs zemnieku saimniecības ganāmpulkam.

Ziemā ciemos no meža bieži iznāk stirnas, kuru cienastam tiek atstāti nokritušie mežabolī. Mājas iemēļus putni. Droši vien, vairāk tāpēc, ka mežos notiek plaši izstrādes darbi, un lidoņiem jāmeklē cita dzīves telpa. Mārīte pat iegādājusies grāmatu par putniem, lai varētu atpazīt, kādas sugas pārstāvji apkārtnes kokos saviņķuši ligzdas. Putnu dzīvi brīvos brīžos vēro arī ar tālskata palīdzību. Vīrs Juris pie mājas redzējis pat meža dzilnu. Esot arī sava pūce. Ciemiņi vienmēr sajūsminās par gulbju ģimeni. «Vindedžu» mājām ir tāda īpatnība, ka saules pielietais plašais pagalmis laizās līdz pat Iesalnieku ezeram, kurā visu divvientulību bauda lepnis skaistumu pāris – gulbji. Laiku viņi vada pēc saviem ieskatiem, taču, kad dzird saimnieces aicinošo, skaļo – *guli, guli*, — atpeld no jebkuras vietas un gaida ēdienu. Pārliecināti, ka šeit dzīvo gandrīz vai pansijā, un ka baltmaize viņiem jāpasniedz regulāri. Kā viņi prot runāties, kādas viņiem ir balsis, jūsmo Mārīte. Esot ļoti runīgi. Novērojusi, ka putni māk gan bubināt, gan izdot saucienus un krāciņus. Derot par barometru. Ja tuvojas liels aukstums, putni dienā ēst prasot vairākkārt. Tā bijis arī pērnruuden, kad pēc kārtīgas iestiprināšanās cēlušies spārnos uz ziemošanas vietu.

Ezers ir skaists jebkurā gadalaikā. Piln-mēness naktīs tas starojoš kā tāda noslēpumaina zvāgzne. Rudeņos pretējais krasts krāsojas dzeltensārtis un atspīd zilajā ūdens spogulī. Tam ir savs noslēpums — peldoša sala. Nesen tā apmetusies kaimiņu peldvietā, nācies ar motorlaivām vilkt prom.

Mājas cilvēki

Mārīte un Juris Jagži izaudzinājuši divus dēlus. Jaunākais Reinis aprīlī atgriezās no darba Īrijā. Gribēties sapelnīt vairāk naudas mācībām neklātienē. Jaunajiem tik daudz vajadzību, dators jānopērk, jāmaksā par lizingā paņemtu bungu komplektu. Abi brālī ir muzikanti, tāpat kā viņu tētis. Vecākais – Arnis savu dzīvi saistījis ar Nacionālajiem Bruņotajiem spēkiem. Kopš skolas gadiem darbojies zemessardzē, tagad kļuvis par profesionālu karavīru, dzīvo Rīgā. Apmācību laikā bijis Norvēģijā, bet pērn piedalījās miera uzturētāju misijā Afganistānā, un vecākiem šis pusgads

emocionāli bija ļoti smags laiks. Viņi bailojās. Un cerēja, ka sagaidīs savu karavīru sveiku un veselu. Tā arī notika. Dēls atgriezās Ziemassvētku priekšvakarā, līdz ar to padarot šos svētkus divtik liksmus. Tagad vecāki gatavojas dēla kāzām.

Abi dēli kopš mazotnes bija saimniecības darbaspēks, pirmie un lielākie palīgi. Tagad daudzos darbos palīdz Mārītes māsas bērni.

Mārīte pēc specialitātes ir bērnudārza audzinātāja, Juris – plaša profila mehānizators, kas ilgus gadus nostrādājis ķieģeļu rūpnīcā.

Mārīte ar prieku atceras darbābiedrus, priekšniekus, kaimiņus, draugus, radus un daudzus citus cilvēkus, kas savulaik nesavtīgi izpalīdzējuši celt, būvēt un iekārtot, piedalījušies lauku darbos. Atmiņā palicis gadījums, kad noligtie meistari, kas būvēja māju, lietum nākot, bija metuši nost savus darbarikus un pēc pašu iniciatīvas zem jumta sanesuši izgāzto siena krāvu, kamēr saimnieki tobrīd bija aizbraukuši uz plāvu pēc citas.

Ģimenes dzīves svarīgākie notikumi iemūžināti daudzās fotogrāfijās. Piedalīšanās pagasta sakoptības skatēs, televīzijas raidījumā «Province». Vairāki albumi ar fotogrāfijām no Jura dienesta padomju armijā. Viņam paveicās atgriezties mājās, bet daudzi citi dienesta biedri tika nosūtīti uz Afganistānu astoņdesmitajos gados, kad tajā ienāca padomju karaspēks. Divaina sakritība šo māju vīriešu likteņos, — vec-tēvs cīnījās par Latviju, bet mazdēlam nācies aizstāvēt mieru Afganistānā, kurā viena no bruņotu konfliktu izraisītājām bija padomju armija, tēva dienesta vieta.

Juris ilgus gadus bija plašā apkārtnē pazīstams kāzu muzikants, spēlēja ģitāru, kopš septiņdesmitajiem gadiem darbojās tolaik slavenajā Līvānu neatkarīgajā mūziku grupā. Uz jautājumu, cik kāzu nospēlēts, Juris atbild ar humoru, ka jāskaita pēc nopelnītajām medaļām, ar kurām pilni divi spaiņi. Muzikanti prata ne tikai spēlēt, bet arī paši pagatavot bungas no plastika. Spēlēts arī koncertos, ballēs, mājas viesībās.

Jura lepnums ir jaunais ābeļdārzs. Augļu kociņu izvietojums atainots shēmā. To noliekot priekšā, ir redzams katra kociņa kārtas numurs, kā arī šķirnes numurs un kurā rindā tas iedēstīts. Vairumā aug arī upenes. Pašaudzēto augļu un ogu ražas pietiek pārdošanai, kā arī visiem draugiem un radiem, un pārstrādei sulās, kompotos. Juris ir speciālists arī jautājumos par kartupeļu šķirnēm. Izmēģina savā zemē, izvēlas piemērotākās.

«Vindedžos» vīnu neražo

«Vindedžos» ar vīna ražošanu nenodarbojas, un arī vīnogu audzēšana šeit ierobežojas ar dažu stādu apkopšanu. Nosaukums nācis no vectēva un vecmammās saimniecības laikiem. Vectēvs šo zemi bija ieguvis par piedalīšanos Latvijas atbrīvošanas cīņās pret Bermontu. No vecvecākiem mantotais zemes gabals ir otrpus ezeram, un jau Kārļa Ulmaņa laikos katram īpašniekam bijusi iemērta arī sava daļa no ezera.

Jagžu ģimene pieder tā sauktajiem Breša zemniekiem, un privāto saimniekošanu uzsāka kā vieni no pirmajiem pagastā. Nodarbojas ar visu, kā to mēdz darīt nelielas saimniecības – ražo pienu, gaļu, audzē dārzeņus, kam noiets tuvējā pilsētā. Spoli, kartupeļi, kāposti, burkāni, — tie ir dārzeņi, kas latviešu virtuvē nekad nepiedzīvos atkāpšanos aizjūras eksotisko piedāvājumu priekšā. Zemnieki ļoti apmierināti ar to, kā organizēta piena savākšana. Sanākot gan pārāk agri, īpaši vasaras laikā. Mārītei nepatīk pāreja uz vasaras laiku un pulksteņa rādītāju pagriešana. Tā stunda man ir nozagta, un es nevaru no tā atjēgties



● Jagžu ģimenes māja, mazās «Vindedžu» pasaulītes centrs. Šīs saimniecības garīgo piesātinājumu novērtējuši arī cilvēki, kuri iepazinuši simtiem Latvijas lauku sētu. Foto: P.Pastars

līdz pat rudenim, viņa saka, un tāpēc mājas pulkstenis joprojām rāda ziemas laiku.

Mums patīk saimniekot. Jo īpaši brīvā režīmā dēļ, zemniece saka, kad darba dienas var pakārtot atbilstoši savam veselības stāvoklim. Protams, karstākajā darba laikā, kad vācams siens vai labība, atpūta nesānā. Sevišķi smaga bijusi pagājušā gada karstā vasara, kad zāle izdegusi. Kādreiz vectēva nolīstajā meža zemē iekārtotajiem laukiem ir tāda īpatnība, ka tie izkalst ļoti ātri. Lai ik dienas sagādātu barību septiņām slaucamajām govīm, ar mehānisko zāles plāvēju tikuši izplauti pat atāli gabaliņi un stūrīši, zāle maisos vesta uz mājām.

Kad ģimene sāka saimniekot, vietā, kur tagad ir skaistā privātmāja, saimniecības ēkas un plašais pagalmis, bijuši tikai krūmi. Iesākts pilnīgi tukšā vietā. Lopi toreiz tika izmitināti trijās vietās, mātes un tantes kūtiņās, un šķūnītī. Toreiz gan bijušas Latvijas brūnās, rāmas, mierīgas govīs, ko varēja rītos aizdzīt uz tālām ganībām. Ar pašreizējām melnraibajām tādi pārgājieni nebūtu veicami.

Jagžu māju apkārtnē ir ainaviski pievilcīga, kā radīta lauku tūrisma attīstībai. Mārīte saka, ka varbūt kādreiz veselības stāvokļa dēļ arī pārorientēsies uz viesu uzņemšanu, taču pašlaik viņas ģimenei labāk patīk lauku mājas rāmāis miers un tai atbilstoša saimniekošana. Svešu atpūtnieku untumu izdabāšana, viņasprāt, ir nogurdinošāka par zemes un lopu kopšanu. Viņa pirms pāris gadiem gan izgāja kursu tūrisma jomā, taču cer, ka saimniekošanas virziens nebūs jāmaina. Atpūtnieki jau tāpat iecienījuši izklaides tuvākajā apkārtnē, un no skaļās mūzikas un salūtiem lopiņiem nepatīkams stress.

Latviskums

Zemnieku savienība jau vairāk nekā gadus desmit Latvijā organizē konkursus par labāk sakoptajām un uzturētajām lauku sētām. Tēma ikreiz ir cita: mājas ceļš, pagrabs, karoga vieta, zivju diķi, birtzaliņa, pirts, vieta bērna atpūtai un darbam un tamlidzīgi. Žūrijas komisija ar Imantu Ziedoni un Aivaru Berķi 1997. gadā viesojās arī «Vindedžu» mājās. Jagžu ģimene toreiz piedalījās konkursā par mājas ceļu, kurš tikko bija izveidots, attīrot no krūmiem un atstājot jaunu bērziņu aleju. Abiem vērtētājiem mājas ļoti patikušas. Tagad esot solīts ceļu paplašināt, bet Mārīte saka, ka neļaus postīt nu jau sakoplojušos kokus. Bet pērn Jagžu ģimene saņē-

ma vēstuli, ka konkursa rīkotāji no jauna apbraukā sētas, lai redzētu, kas gadu gaitā mainījies, kas palicis. Daudzas zemnieku sētas pa šiem gadiem palikušas bez saimniekiem, kuri miruši vai aizbraukuši uz ārzemēm, saimniecības likvidētas. Citas turpretī attīstās, tajās notiek labas lietas. Jagžu mājas konkursa komisijai atkal ļoti patīcis. Tik ļoti, ka Vindedžu māja iekļauta latviskāko grāmatu sarakstā, kopā ar vēl dažām citām saimniecībām no Preiļu rajona. Latvijā taču valda mīts, ka izdzīvos tikai lielās zemnieku saimniecības, bet mēs pierādām pretējo, — esam mazi, bet varam noturēties, saka Mārīte. Kredītu no bankām neņem, jo atkarība un saistības nepatīkot, vēl jo vairāk, ja parāds jāuzkrauj kaklā bērniem. Labāk darīt mazāk, bet bez atkarības. Man netiek sveša nauda, tāds ir saimnieces kredo.

Ģimene tika uzaicināta uz Rīgu, uz sviņigu sarīkojumu Latviešu biedrības namā, kur notika zemnieku godināšana un grāmatas atvēršanas svētki.

Vilšanās un apnikuma brīžī aizmirsušies, jo darbs saimniecībā nav tikai naudas pelnīšanas vieta, tas ir dzīvesveids. Es negribu tā dzīvot, lai katrs piena litrs būtu jāpārreķina naudā, saka Mārīte. Es nedošu teļiņam no pulvera gatavotu dzērienu tikai tāpēc, ka tas ir lētāk, bet ieliešu viņam svaigu pienu. Tāpat mazam sviņiņam, kaut arī tas skaitītos neekonomiski. Un tāpat attiecībā pret jebkuru dzīvnieku. Man nepatīk govīs barot ar skābsienu un skābbarību, un mani radi, draugi vai bērni neēdis pienu no tādas govīs. Arī vīstīņai ir jāpaber dabiska barība. Man garšo, ja produkts ir dzīvs un dabisks, es esmu uzaugusi dabīgā vidē un negribu savādāk, lielražošana mani nekad nav saistījusi, stāsta «Vindedžu» saimniece. Šajās mājās joprojām audzē lopbarības sakņaugus, rāceņus, kāļus, runkuļus un burkānus lopu barošanai.

Neskatoties uz daudzajām saimniecības rūpēm, Mārīte atrod laiku arī košumdārza aprūpēšanai.

□□□

«Vindedži» patiešām ir latviski. Ar savu mierīgo darbu ritējumu, ar dabiskumu, vienkāršību, ar atvērtību cilvēkiem, kas šajā sētā nāk ar labiem nodomiem. Ar īpašo attieksmi un cieņu pret dzīvniekiem un dabu, kas nav pārvērsti naudu ražojošās mašīnās, bet kuri kalpo, lai bagātinātu dvēseli. Uz «Vindedžu» pagalmu nāk dziedāt meža putni.

L.Rancāne

Izstādē – bagāts rokdarbu pūrs

Latgales mākslas un amatniecības centrā (LMAC) atklāta Maijas Kulakovas tekstildarbu izstāde «Maijā pie Maijas». Kā informē LMAC kultūras tūrisma organizatore Inīta Šķelta, Maija Kulakova izstrādājusi neskaitāmu daudzumu dažādu rokdarbu: austus līnu galdautus, segas, šalles, vilaines, adītus cimdus, zeķes, izšūtas sedziņas, somiņas. Nav nevienas rokdarbu tehnikas, ko Maija nepārzinātu un kurā nebūtu strādājusi. 1984. gadā viņai piešķirts Tautas daiļamata meistarē nosaukums.

Maijas Kulakovas pamata darba vieta ir Līvānu 1. vidusskola, kurā viņa jau vairāk nekā 20 gadus ir mājturības skolotāja. Bez tam pedagoge ir daudzu mācību grāmatu līdzautore, lektore mājturības skolotāju kvalifikācijas celšanas kursos, Preiļu rajona mājturības skolotāju metodiskās apvienības vadītāja, Latvijas Republikas Izglītības ministrijas ISEC mājturības konsultatīvās padomes locekle, Tautas lietišķās mākslas studijas «Dubna» dalībniece.

Izcilā rokdarbu speciāliste ar saviem darbiem piedalījies vairākās izstādēs gan Latvijā, gan arī Dānijā, Peru, Krievijā un citviet pasaulē. Viņas darinājumi priecē apmeklētājus Etnogrāfiskajā brīvdabas muzejā, kā arī Latgales mākslas un amatniecības centra zālē.

1998. gadā Maija Kulakova saņēma laureātes diplomu par precīzāk un rūpīgāk pašas darināto tautastērpu. 2003. gadā latviešu tautastērpu skatē audēju grupā Maija Kulakova ieguva pirmo vietu.

Izstāde «Maijā pie Maijas» Līvānu mākslas un amatniecības centrā būs aplūkojama līdz 4. jūnijam.

Sacentās par «Baltā Vilka» balvām

Preiļu galvenajā bibliotēkā notika jauno lasītāju Plaša apvāršņa konkursa «Baltā Vilka grāmatas» Latgales reģiona kārtā. Konkursu rīko Latvijas Nacionālās bibliotēkas Bērnu un jaunatnes literatūras padome, bet atbalsta Valsts kultūrkapitāla fonds un Rīgas latviešu biedrība.

Latgales reģiona kārtā piedalījās desmit komandas no Preiļu, Jekabpils un Daugavpils rajoniem. Preiļu rajona skolēni kon-

kursā guva labus rezultātus. 1. – 4. klašu grupā labākās literārās zināšanas uzrādīja Sandris Vaidas, kas pārstāvēja Preiļu galvenās bibliotēkas bērnu literatūras nodaļu, Diāna Bartuseviča (Vārkavas vidusskolas bibliotēka), Kintija Teilāne (Priekuļu pamatskolas bibliotēka), Valērija Vinogradova (Stabulnieku bibliotēka). 5. – 7. klašu grupā bija divas uzvarētājas, viena no viņām — Lelde Marcinkeviča, kas pārstāvēja Rudzātu pagasta bibliotēku.

8. – 9. klašu grupā no četriem uzvarētājiem trīs bija Preiļu ra-

jona skolēni. Jānis Raudziņš pārstāvēja Vārkavas pagasta bibliotēku, Daiga Dolģe – Priekuļu pamatskolas, Margita Kancāne – Vārkavas vidusskolas bibliotēku.

Uzvarētāji trijās vecuma grupās piedalīsies konkursa noslēguma kārtā Rīgā.

Konkurss «Baltā Vilka grāmatas» ir paredzēts bērnu grāmatu popularizēšanai un zināšanu apvāršņa paplašināšanai, ar šo zīmi notiek konkursi visgudrākajiem jaunajiem lasītājiem. «Baltā Vilka» balvas tiek piešķirtas izcilām bērnu grāmatām. Preiļos noti-

kušo Latgales reģiona konkursu vadīja rakstniece Inese Zandere, tulkoāja Maima Grinberga-Preisa, bērnu literatūras pētniece profesore Ilze Stikāne. Komandām vajadzēja parādīt savus sagatavotos mājasdarbus par to, kas traucē bērnam lasīt. Pēc tam sekoja konkursa uzdevumi: jautājumi par literāriem faktiem, grāmatu varoņiem, sižetiem, ilustrācijām un autoriem, vajadzēja pēc iespējas pārliecinošāk demonstrēt kādas labas grāmatas ieteikšanu citiem, bija jāizspēlēja «Literārais cirks».

Piemīņas turnīrs dambretē

Kļuvis par tradīciju, ka Rudzātu speciālā internātpamatskola reizi gadā aicina pie sevis dambretistus, kam nav svešs aizsaulē aizgājušā bijušā Preiļu rajona sporta meistara dambretē Jāņa Pauniņa vārds. Rudzātīs ik gadus notiek viņa piemiņas turnīrs dambretē. Sacensību organizatorisko puši joprojām uzņemas arī skolas bijusī direktore Gunta Jaudzema.

Šajās sacensībās līdzās pieaugušajiem dambretistiem ciniņās arī jaunākās paaudzes sportisti: minikadeti (dzimuši 1993. gadā) un kadeti (1990.), bet dalībnieku skaits ar katru gadu palielinās. Kā informēja rajona sporta darba koordinatore Dzintra Šmukste, šogad uz spēlēm ieradās vairāk nekā 70 dambretistu no Preiļiem, Rēzeknes, Viļāniem, Līvāniem, Daugavpils, Valdemārpils, Cēsīm, Madonas, Jelgavas, Bauskas un Kuldīgas. Sivas ciņas līdz pēdējam sacensību bridim risinā-



● Lielais dambretes spēlētāju skaits liecināja par šī turnīra popularitāti.

jās starp pieaugušo komandām, jo tajās spēlēja vairāki valsti pazīstami augstas meistarības klases dambretisti. Šoreiz veiksmē bija

Bauskas komandas sabiedrotā. Bauskēnieki mājup devās ar izcīnītu pirmo vietu. Otro vietu ieguva Kuldīgas dambretisti. Preiļu

rajona komanda ierindojās trešajā vietā. Tās sastāvā spēlēja Jānis Daugavietis, Ilmārs Visockis, Gunārs Zālītis un Valda Meire.

Atskats Gaiļa gada vēsturē pirms 12 gadiem

1995. gads, maijs

Savas 72. dzimšanas dienas priekšvakarā Latgales keramikas vecmeistars Polikarps Čerņavskis saviem novadniekiem dāvinājis vienu no mīļākajiem darbiem – 11 žuburu svečturi, kurš tika novietots Preiļu vēstures un lietišķās mākslas muzejā. Vienlaikus muzeja ipašumā nonākuši arī citi keramiķa darināti trauki.

Preiļos bija ieradies veselības valsts ministrs P. Apinis un veselības aizsardzības departamenta speciālisti. Viņi piedalījās pasākumā, kurā vairākas ārzemju firmas ciniņās par tiesībām piegādāt kompūtertomoģrāfus Latgales reģiona veselības centriem. Savukārt rajona vadība un pašvaldību vadītāji pēc pieredzes bija devušies uz Ventspili, kur mērs A. Lembergs mācījās, kā izdzīvot apstākļos, kad valsts ekonomikā valda dziļa krīze. Daudz runāts par to, ko saimniecisko jautājumu risināšanā varētu pārņemt no Ventspils. Piemēram, Ventspils dome pieņēmusi lēmumu, ka pilsētas apstādījumos un iedzīvotāju privātpašumos zāle nedrīkst būt garāka par desmit centimetriem.

Lēmuma ievērošanai seko municipālā policija, stāda aktus un uzliek naudas sodus. Rezultāts jūtams, pilsēta izskatās sakopta.

Aglonā uzstādīts krusts vietā, kur vācu okupācijas laikā 1941. gadā noslepkavoti un apbedīti 700 psihiski slimi cilvēki, kas bija atvesti no Daugavpils psihiatriskās slimnīcas. Otrā pasaules kara upuru piemiņai vēltīts pasākums notika arī Preiļos pie Baltā krusta, ebreju kapos, Brāļu kapos.

Visu Latviju maijā pirms divpadsmit gadiem pārsteidza ziņa, ka Preiļu policijā pieteicies Pelēču pagasta iedzīvotājs, kurš 50 gadus pēc Otrā pasaules kara beigām slēpies un oficiāli tika uzskatīts par bezvēsts pazudušu. Viņš bija dezertējis no savas kara daļas, atgriezies mājās un slēpās, lai netiktu apcietināts. Gadiem ritot, aizvien vairāk licies neiespējami pieteikties varas iestādēm. Par šo cilvēku rūpējās māsa, viņš dzīvoja viņas mājā, slēpās no kaimiņiem un svešiem cilvēkiem, pa naktīm palīdzēja veikt saimniecības darbus. Un tikai tad, kad Latvija atguva neatkarību, cilvēks sadūšojās legalizēties, nokārtot dokumentus, iegūt pasi.

Preiļu siera rūpnīcas dzīvojamais masīvs ar visiem komunālajiem objektiem nodots pilsētas bilancē. Par šo jautājumu savā laikā tika lauzts daudz šķēpu starp siera rūpnīcas un pilsētas vadību.

Pirms 12 gadiem pircēji par cūkgaļas kilogramu maksāja vidēji 1,35 – 1,50 latus, par biežpiena kilogramu – 40 santīmus, par piena litru – 15 santīmus. Svaigu gurķu kilograms maksāja 1,05 latus.

Pirmo vietējo nodevu ieviesusi Līvānu pilsētas dome. Tā saucas «Iedzīvotāju nodrošināšanai ar domes informāciju». Dzīvokļu īrniekiem un individuālo māju īpašniekiem vajadzēs ik mēnesi samaksāt 20 santīmus. Nauda tiks izmantota informatīvo lapu sagatavošanai par domes lēmumiem, kā arī raidlaika pirkšanai Līvānu televīzijā.

Notikušas sarunas ar amerikāņu «Miera korpusu» Latvijas pārstāvniecības darbiniekiem par to, ka arī Preiļu rajonā varētu dzīvot un strādāt kāds kvalificēts speciālists no Amerikas Savienotajām Valstīm. Pamatā vienošanās ir panākta.

Ministru prezidents Māris Gai-

lis informatīvajā dienā pašvaldībām skaidrojās, ka valdības krīzes valstī nav. Izteicis prognozi, ka pēc kāda britiņa darbu varētu atsākt «Banka Baltija», tikai vēl nesot zināms, cik liela finansiāla injekcija tai būšot vajadzīga. «Banka Baltija» rajona un vietējo pašvaldību kontos uz slēgšanas dienu bija 180 000 latu. Dienā, kad tika slēgta banka, rajonam tika ieskaitīts īpašuma nodoklis, kas iepriekšējo summu krietni palielināja.

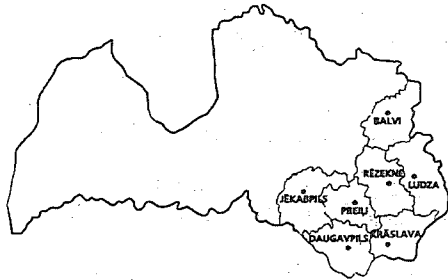
Visi ticīgie tika aicināti piedalīties bijušā Latvijas Republikas Saeimas priekšsēdētāja vietas izpildītāja, Tautas balvas laureāta, bīskapa Jāzepa Rancāna pārapbedīšanas ceremonijā. J. Rancāns mira 1969. gadā Grandrapīdā Amerikas Savienotajās Valstīs.

Preiļu rajonā reģistrēts 1531 nodokļu maksātājs. Kopš gada sākuma nodokļu inspekcija izdarījusi 478 pārbaudes, kuru laikā atklāti 180 pārkāpumi.

Preiļos notika rajona skolu jaunatnes dziesmu un deju svētku koncerts, kurā piedalījās gandrīz tūkstoš dziedātāju un dejotāju.

Izmantots 1995. gada «Novadnieka» komplekts

KAIMIŅU RAJONOS



Jaunums atpūtniekiem

10. maijā atpūtas vietā «Dridži» svinīgi tika atklāts ūdensmaršruts Dridži – Bernātu sala – Sauleskalns. Brauciena laikā ar īpaši izgatavotu un aprīkotu plotu varēs palūkot pasakaini skaisto ezera apkārtni, kā arī uzzināt daudz interesanta par Dienvidlatgali. Atpūtas vieta tapa pirms trim gadiem pie Dridža ezera – dziļākā ne tikai Latvijā, bet arī Baltijā.

«Ezerzeme»

BALVU RAJONĀ

Ermoņiku spēle Medņevā veldzē daudzus

Kultūrkapitāla fonda atbalstītā projekta «Nemateriālā kultūras mantojuma pārmantošanas un aktivitāšu veicināšanas programma Ziemeļlatgalē» ietvaros Medņevā notika seminārs – meistardarbnīca «Ermoņiku skaņās». Visas dienas garumā gan ciemiņi, gan pagasta iedzīvotāji Medņevas pagasta pirtī varēja skatīt ermoņiku izstādi. Muzikanti un seno ermoņiku meistari dalījās pieredzē instrumentu restaurēšanā un spēlētprasmē. Seminārs – darbnīca ir turpinājums jau iesāktajam tautas muzikantu un vecmeistaru apmācīšanas un viņu prasmju popularizēšanas darbam. Tā laikā no muzikantiem varēja mācīties ermoņikas spēli, process tika dokumentēts, un šo materiālu nodos Balvu novada muzejam un Latviešu folkloras krātuvei.

Lielu organizatorisko darbu svētku sarīkošanā ieguldīja Medņevas kultūras dzīves organizatore Skaidrīte Šaicāne ar savu komandu – Imantu Kalugu un Jā-



● Jau pagājušajā gadā Medņevā sapulcējās vairāk nekā desmit ermoņiku spēles pratēji no Medņevas, Briežuciema, Baltinavas pagastiem. Arī šogad uz Medņevu atbrauca tuvāki un tālāki ciemiņi no kaimiņpagastiem, pilsētām un pārnovadiem. Volde-mārs Džīgurs (priekšplānā) ar savu garmošku droši gāja pirmajās rindās, un arī koncertā uz skatuves kāpa pirmais. Viņa, tāpat kā pārējo spēlmaņu, repertuārā ir gan skumjās, gan jautrās dziesmas.

zepu Zarembu, kuram pašam mājās ir sešas garmoškas darba kārtībā, bet septiņā – izjauktā veidā, ar kuru strādāja darbnīcā. Viņi visi ir arī šī senā instrumenta spēles pratēji. Ciemos uz Medņevu atbrauca arī Lietuvas Verenas pilsētas muzikanti un Ludzas rajona Salnovas spēlmaņi. Vakarā pa-

gasta tautas namā visus sagaidīja dižkoncerts.

Izstādā cita citai līdzās bija redzamas senāku un jaunāku gadagājumu ermoņikas. Ridziniece Janta savu seno un ekskluzīvo instrumentu uz Medņevu atveda pat no Rīgas. Ermoņiku spēlmaņiem piedrošās Latvijas Univer-

sitātes folkloras kopa «Dandari», uz semināru bija ieradušies arī viesi no Lietuvas.

Viksnā orientējas ar automašīnām

Viksnas pagastā kultūras darba organizatore Velta Ločmele brīvdienās bija noorganizējusi rajonā vēl nebijušas sacensības – orientēšanos ar automašīnām.

Tiesnese pieraksta auto vadītāju un viņu līdzbraucēju, kā arī mašīnu markas, bet otrs tiesnesis – starta un finiša laikus, kā arī izsniedz maršruta aprakstu un uzdevumus, kuru maršruta lapā pavisam ir deviņpadsmit. Astoņas auto ekipāžas startā nospiež kilometra rādītājus pa nullitēm, un sacensības var sākties. Lai arī nav jāsteidzas, jo ātrums netiek vērtēts, vien uzdevumu izpildes precizitāte, visi ar uzdevumiem grib ātrāk tikt galā, un divu stundu kontrollaiku neizmanto neviens, — visi finišā iebruc ātrāk. Atšķiras arī nobrauktie kilometri – vienu un to pašu maršrutu viens veicis, nobraucot 30, 32 vai pat 33 kilometrus. Arī uzdevumi nav no vieglajiem. Pēc 1200 metriem jā-

saskaita Viksnas skolas logi, vēl pēc kāda attāluma – soliņi sporta laukumā, tad ceļa zīmes, ūdens-torņa bloki, balķi ceļmalā, uzraksts uz staba, skursteņi, antenas. Balvos jāiepērkas «Top» veikālā par latu (čeks!), «Senda Dz» — par 33 santīmiem, tad šoferim jā-dodas mērit asinsspiedienu pie dakteres Semjonovas, kura ikvienam sagaida ar mēraparātu un smaidu, katram izsniedzot apliecinājumu, ka viņš te bijis. Vēl jāzina Balvu pilsētas ģimnāzijas logu un estrādes balstu skaits, tad jānopērk kafija «Viršos» (čeks!), jāredz, cik apses aug Kupravas un Viksnas ceļu krustojumos, cik ceļazīmju no krustojuma līdz Viksnas centram, un tikai tad seko finišs. Šoferi un līdzbraucēji rēķina un strīdas, jo skaitļi ir dažādi. Žūrija pa to laiku noskaidro precīzākos autoorientēristus. Tie izrādās tēvs ar meitu Jānis un Kristīne Pipcāni, kuri saņem ne vien mammas buču, bet arī šampanieti un ceļojošo kausu, jo šādas sacensības Viksnā iecerētas arī nākošgad. Visi orientēšanās sacensību dalībnieki saņem Atzinības rakstus.

«Vaduguns»

JĒKABPILS RAJONĀ

Konferencē runāja par Jēkabpils reģionālo augstskolu

Aprīļa nogalē Jēkabpili notika konference «Augstākās izglītības un reģionālās attīstības mijsakārbā», kuras laikā tika akcentēts, ka diferenciācija starp attīstītajiem un mazattīstītajiem reģioniem Latvijā arvien palielinās. Lai šo procesu apturētu un izlīdzinātu reģionālās atšķirības, viens no veicamajiem pasākumiem ir reģionālo augstskolu dibināšana ar pilna laika studiju programām tautsaimniecībā pieprasītās specialitātēs. Tā uzskata Jēkabpils domes priekšsēdētājs Leonīds Salcevičs. Citi runātāji analizēja, kāda ir augstskolu loma reģiona attīstībā. Katram bija atšķirīga atbilde, taču par to, ka augstskola atstāj pozitīvu iespaidu uz visu reģionu, nešaubījās neviens.

Latvijas Investīciju un attīstības aģentūras padomnieks investīciju jautājumos Māris Ēlerts ieteica domāt par konkurences faktoru. Lai to mazinātu, jaunajai augstskolai jāklūst par līderi kādā jomā. – Latvijā ir otrs augstākais studējošo rādītājs uz iedzīvotāju skaitu, taču 85% studē sociālās vai humanitārās zinībās. Tas nozīmē, ka mums skolās ir jāskaidro, kādas ir iespējas strādāt un pelnīt. Patlaban, piemēram, visvairāk trūkst koledžas līmeņa speciālistu, — teica M.Ēlerts. Vērtīgo ieteikumu vidū minamas arī noza-

res, kurās Jēkabpils augstskola varētu specializēties. Tās ir loģistika, elektrotehniskā rūpniecība, metālapstrāde vai kokapstrāde, kas ir tālāk par ierasto.

Biznesa augstskolas «Turība» valdes priekšsēdētājs Aldis Baumanis uzskata, ka vajadzīgi vismaz divi līdz trīs miljoni latu, lai varētu sākt veidot augstskolu.

Jēkabpils domes priekšsēdētājs L.Salcevičs uzsvēra, ka jauno augstskolu viņš ar savu komandu apņēmis izveidot nākamo četrus līdz piecu gadu laikā.

Patik plašums un neskarta daba

Nesen Mežāres pagasta «Spalvāmuru» mājas savā īpašumā iegādājās latvieti Agita Baltgalve un vācieti Tomass Engemans. Viņi ir arī ciņu skolas «Spalvāmuri» izveidotāji un patlaban latviešu jauniešiem Mežārē un Jēkabpili māca kjoťuki (*Kyeok Too Ki*) ciņas mākslu.

Kas abus pasauli redzējušos cilvēkus piesaistīja lauku dzīvei? Kāpēc viņi tieši šo ciņas veidu izvēlējušies par savas dzīves svarīgu sastāvdaļu?

Tomass stāsta: — Kjoťuki ir moderns ciņas sporta veids, kurā apkopotī no vairākām citām ciņas skolām aizgūti elementi. Tās radies pagājušā gadsimta četrdesmitajos, piecdesmitajos gados. Pamācīcija ir korejiešu ciņu mākslas asociācija.

Tomass norāda, ka tajā ir gan teikvondo, gan kikkoksa un kuno-fu elementi, tiek pielietoti arī

zobeni (aizgūvums no hapkido), koka nūjas un nunčaki. Ciņā aktīvi strādā gan rokas, gan kājas.

— Te ir viss: uzbrukums, aizsardzība, paš aizsardzība, ieroči. Un tas man patīk, — šos teikumus Tomass pasaka latviski. Viņš sarunas laikā runā vāciski, tulko Agita, bet sarunā iesprūk arī pa kādam angļu valodas vārdam. Protams, viņš cenšas runāt arī latviski, ik pa laikam pajautājot Agitai, kā tas vai cits vārds skan latviski. Jauno vārdu vai teikumu viņš pie sevis atkārt, kā ierakstidams atmiņā. Taču viņa rīcībā ir arī cits izteiksmes arsenāls: žesti, mimika, kustības, ciņas sporta elementi, ko Tomass labprāt nodemonstrē.

Viņš pastāsta arī gadījumus no savas pieredzes. — Esmu divas reizes nokļuvis satiksmes negadījumā. Vienreiz braucu nepiesprādzējies, un automašīna ietriecās betona stabā, otrreiz pārlidoju pāri motocikla «ragiem». Pirmajā gadījumā mana ķermeņa elastība ļāva izkļūt no sasistās automašīnas, savukārt otrajā – paspēju kritienu korigēt, lai tas nebūtu traumējošs. Arī kritienus var korigēt, — Tomass dalās pieredzē.

Ciņas mākslā trenētām cilvēkam nemaz nav jāiesaistās kaučinos, jo viņu nevar viegli izprovocēt. Ja nu tomēr bez ciņas nevar, kjoťuki pratējs tik labi pārvalda savu ķermeni, ka tas darbojas automātiski, neļaujot sev uzbrukt.

Tomasa Engemanna mērķis, strādājot ar latviešu jauniešiem, ir viņus maksimāli uztrenēt, lai tie varētu piedalīties arī sacen-



● Agita un Tomass uzskata, ka, trenējoties piecus mēnešus četras reizes nedēļā, kjoťuki ciņas mākslā iespējams jau nokārtot eksāmenu jostas iegūšanai. Tās ir vairākas un krāsu ziņā iedalītas pēc principa no gaišākās uz tumšāko, ietverot sarežģītu austrumu simboliku un jēgu.

sībās. Skolotājs izmantos savus sakarus, lai mūsu jaunieši varētu trenēties Vācijā, kā arī šeit viesotos korejiešu speciālisti.

Kā līdz ciņas sportam nonākusi Anita Baltgalve? Izrādās, ka viņa turp aizvedusi eksotiskā ķīniešu valoda, kura apgūta Latvijas Universitātē. Tad sekojuši teikvodo un kuno-fu treniņi pie skolotājiem no Ķīnas un Taizemes, kuri treniņu nodarbības vadīja Vācijas pilsētās Mīnhenē un Ķelnē. Visbeidzot Tomass atbraucis pie draudzēnes uz Latviju. Māju Latvijā meklējuši vairākas vietas, bet iepatīkās tieši šī, Mežāres pagastā. — Te ir tik daudz vietas! Ķelne

ir pārāpdzīvota, un saspiestībā cilvēks kļūst agresīvs. No aprīļa esam Latvijā uz palikšanu. Man patīk šejienes nesamaitātā daba, un jāteic atklāti – apnicis Vācijas pārliedzīgais pedantisms, — teic Tomass.

Patlaban arī savu Mežāres īpašumu Tomass remontē pats. Savukārt Anita Ķelnē pasniedza ķīniešu valodu, ko plāno darīt arī Latvijā. Lielu saimniecību viņi gan neplāno. Mājās ir tikai kakšis, varbūt tam pievienosies arī suns, bet dārza lietas pagaidām lai pagaida.

«Brīvā Daugava»

10. LIKUMĪBA, INFORMĀCIJA

Apbalvojumi varoņiem, kas izglāba slīkstošu bērnu

Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta (VUGD) Preiļu brigādes komandieris Valērijs Haritonovs pagājušajā nedēļā no Rīgas pārveda Goda rakstus un pateicības, ko parakstījis VUGD priekšnieks Ainars Pencis. Šie apbalvojumi par varoņīgu rīcību, glābjot ledū ielūzušu bērnu, tiks pasniegti trim Preiļu rajona iedzīvotājiem – līvānietim Edmundam Kovaļevskim, Jaunaglonas iedzīvotājam Dainim Cerīnam un preiļietim Arnim Vaivodam.

Par šī gada 9. marta pēcpusdienā uz Jēkabpils rajona Saukas ezera notikušo traģisko negadījumu «Novadnieku» informē VUGD Jēkabpils brigādes komandieris, majors M.Tomiņš. Pulksten 15.45 Jēkabpils brigādes dispečeru punktā tika saņemta informācija par Saukas ezera ledū ielūzušiem diviem bērniem un makšķerniekiem. Notikuma vietā ieradās Viesītes ugunsdzēsības un glābšanas posteņa glābēji.

No aculiecinieku un vietējā policijas iecirkņa inspektora liecībām kļuva zināma notikumu gaita. Ledū bija ielūzuši divi bērni – 1997. gadā dzimusi meitenīte un 2000. gadā dzimis zēns. Vispirms viņus



● Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta priekšnieka Ainara Penča parakstītie Goda raksti un pateicības drīz tiks pasniegtas trim Preiļu rajona iedzīvotājiem – Arnim Vaivodam, Dainim Cerīnam un Edmundam Kovaļevskim. Foto: L.Kirillova

glābt steidzās divi zemledus makšķernieki no Daugavpils – Ēriks Dinēvičs un Ilgvars Grigulis. Tuvojoties bīstamai vietai, viņi ielūza ledū bet paspēja satvert meiteni, kas vēl bija virs ūdens, kā arī spēja noturēties paši, līdz piesteidzās citi tuvumā esošie mak-

šķernieki – A.Vaivods, D.Cerīns un E.Kovaļevskis. Diemžēl glābt puisēnu nebija iespējams.

VUGD Preiļu brigādes komandieris V.Haritonovs uzsver, ka varoņīgā rīcība un drosmē, ko izrādīja mūsu rajona iedzīvotāji tik kritiskā situācijā, ir aprīnas vērtā.

INFORMĒ 112

Ugunsgrēku skaits valstī un rajonā samazinās

Latvijā šī gada četrus mēnešos ugunsgrēku un tajos bojā gājušo cilvēku skaits, salīdzinot ar pērnā gada attiecīgo laika posmu, samazinājies par 33%, informē Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta priekšnieka palīdze Inga Vetere.

Četru mēnešu laikā valstī reģistrēti 4979 ugunsgrēki, dzīvību tajos zaudēja 91 cilvēks (2006. gada četrus mēnešos – 137), cieta 129 (146), bet tika izglābti 246 (232).

Kā liecina vairāku iepriekšējo gadu statistika, vislielākais ugunsgrēku skaits parasti ir aprīlī, kas pārsvarā saistīts ar pērnās zāles dedzināšanu. Taču visvairāk ugunsgrēkos bojā gājuši ir ziemas mēnešos. Šogad aprīlī valstī reģistrēti 2132 ugunsgrēki, kuros bojā gājuši 17 cilvēki. Pēdējo piecu gadu laikā vistraģiskākais bija 2006. gada aprīlis, kad Latvijā izcēlās 5556 ugunsgrēki, kuros dzīvību zaudēja 30 cilvēki. Savukārt salīdzinoši mierīgākais bijis 2005. gada aprīlis, kad reģistrēti 2073 ugunsgrēki un bojā gāja 16 cilvēki.

Statistika liecina, ka no šī gada četrus mēnešos reģistrētajiem 4979 ugunsgrēkiem 1464 izcēlās dzīvojamajās mājās, 226 – transporta līdzekļos, 98 reizes uguns liesmas postījās sabiedriskās ēkās un 30 reizes – jaunbūvēs.

Ugunsdzēsības speciālisti secinājuši, ka, salīdzinot ar pagājušo gadu, šogad par 14% pieaudzis ugunsgrēku skaits transporta līdzekļos, par 12% biežāk degušas pamestas ēkas un atkritumi, bet par 5% palielinājies ugunsgrēku skaits sabiedriskajās ēkās.

Visizplatītākais ugunsgrēku izcelšanās iemesls ir neuzmanīga rīcība ar uguni, arī smēķēšana gultā. Šogad tā ir bijis 4007 gadījums. No bojātām elektroierīcēm, to nepareizas ekspluatācijas vai īssavienojumiem ugunsgrēki izcēlušies 408 gadījumos. Savukārt 397 gadījumos vainojamas nepareizi izbūvētas apkures sistēmas, neizturīgi dūmvadi, pārkurinātas krāsnis vai citas ar apkuri saistītas problēmas.

Šogad krasi palielinājies glābšanas darbu skaits. Glābēju palīdzība kopš gada sākuma bijusi nepieciešama 1815 reizes. Izglābti 108 cilvēki, tajā skaitā 55 atbrīvoti no avarējušām automašīnām. Glābēju palīdzība 232 reizes bijusi nepieciešama pēc ceļu satiksmes negadījumiem, 221 gadījumā tika sniegta palīdzība iedzīvotājiem, 70 reizes veikti darbi ar bīstamām vielām, 659 reizes sniegta tehniskā palīdzība, bet 148 gadījumos glābti dzīvnieki.

VUGD Preiļu brigādes ugunsdrošības uzraudzības inspektore M.Rikova «Novadnieku» informē,

ka Preiļu rajonā četrus mēnešos reģistrēti 92 ugunsgrēki, kas ir par 50% mazāk nekā pērnā gada analogiskajā laika posmā.

Visvairāk darba ugunsdzēsējiem rajonā parasti sākas pavasarī, kad tiek dedzināta kūla. 2006. gadā līdz 1. maijam bija reģistrēti 157 kūlas ugunsgrēki. Lai gan šogad pirmais šāds ugunsgrēks rajonā reģistrēts 15. martā (2006. gadā – 7. aprīlī), līdz maija sākumam rajonā notikuši tikai 60 pērnās zāles dedzināšanas gadījumi, kas ir ievērojami mazāk nekā iepriekš. Gribas ticēt, ka cilvēki kļūvuši apdomīgāki, secina M.Rikova. Situāciju noteikti ietekmēja arī zemā gaisa temperatūra un lietainais laiks.

Kūlas dedzināšanas periodā rajonā veikti seši reidi un, pamatojoties uz likumdošanu, sastādīti 10 administratīvie protokoli. Vainīgajām personām uzlikti naudas sodi 110 latu vērtībā un izteikti brīdinājumi.

No reģistrētajiem 92 ugunsgrēkiem 32 izcēlušies dzīvojamās mājās un saimniecības ēkās. Visizplatītākais ugunsgrēku izcelšanās iemesls ir neuzmanīga rīcība ar uguni, tajā skaitā arī smēķēšana gultā, un īssavienojumi elektroinstalācijā.

Ugunsdzēsēji atgādina – ja nepieciešama palīdzība, nekavējoties zvaniet pa tālruni 112.

POLICIJAS ZIŅAS

Laika posmā no 7. līdz 14. maijam Preiļu rajona policijas pārvaldes dežurdaļā reģistrēti 40 iesniegumi. Septiņos gadījumos policija uzsākusi kriminālprocesus.

Nedēļas laikā rajonā notikuši četri ceļu satiksmes negadījumi, četras huligāniskas darbības, deviņas zādzības, tajā skaitā divas zādzības no tirdzniecības objektiem. Reģistrēti pieci viltotas naudas izgatavošanas un izplatīšanas gadījumi. Vairākas reizes konstatēts, ka autovadītāji sēdušies pie stūres alkohola reibumā. Reģistrēti divi gadījumi, kad pārkāpti alkoholisko dzērienu uzglabāšanas noteikumi.

Brauca dzērumā un bez tiesībām

7. maijā policija uzsākusi kriminālprocesu kādam 1987. gadā dzimušam vīrietim, kurš Līvānos vadīja automašīnu Audi-80 alkohola reibumā. Noskaidrots, ka viņam nebija arī noteiktā kārtībā iegūtu transportlīdzekļa vadīšanas tiesību.

8. maijā uzsākts kriminālprocess kādam 1988. gadā dzimušam vīrietim, kurš vadījis Audi-100 alkohola reibumā. Arī šajā gadījumā šoferim nav bijis noteiktā kārtībā iegūtu transportlīdzekļa vadīšanas tiesību.

11. maijā Preiļu novada Aizkalnes pagastā kāds vīrietis vadīja automašīnu Honda Civic alkohola reibumā un bez noteiktā kārtībā iegūtām transportlīdzekļa vadīšanas tiesībām. Arī šajā gadījumā policija uzsākusi kriminālprocesu.

Veikalā konstatēts naudas iztrūkums

Policijā saņemta informācija, ka 7. maijā Līvānos SIA «AK OP-

TIMUS» veikalā konstatēts naudas iztrūkums. Summa ir liela – 2413,49 latu. Policija uzsākusi kriminālprocesu, notiek izmeklēšana.

Nosvīla pirtīnā

8. maijā saņemta informācija par ugunsgrēku Līvānu novada Rožupes pagastā. Neuzmanīgas rīcības ar uguni rezultātā nodega kādam pagasta iedzīvotājam piederošā pirtīnā.

Zaga metāllūžņus

9. maijā policijā uzsākts kriminālprocess 1982. gadā dzimušam vīrietim. Konstatēts, ka viņš nozādzis metāllūžņus no kādam vietējam iedzīvotājam piederošas fermas Preiļu novada Aizkalnē.

Tajā pašā dienā konstatēts, ka Aizkalnes pagasta Kažemākos kādai iedzīvotājai no mājas pagalma pazudušas alumīnija kanas, govju ķēdes un citi metāllūžņi. Notiek lietas apstākļu pārbaude.

Uziets nezināmas izcelsmes alkohols

10. maijā par spirta un alkoholisko dzērienu uzglabāšanu un pārvadāšanu noteikumu pārkāpšanu uzsākts kriminālprocess kādam Riebiņu pagasta iedzīvotājam. Viņš savā dzīves vietā uzglabāja nezināmas izcelsmes alkoholu. Kratišanas laikā izņemti aptuveni 72 litri šķidruma, kam bija izteikta alkohola smaka, kā arī 17 paciņas cigarešu.

Nozagtas 800 paciņas cigarešu

14. maijā Preiļos, garāžās Celnieku ielā, nozāgējot durvju eņģes, iekļūts telpā, no kuras nozagtas 800 paciņas cigarešu. Uzsākts kriminālprocess, notiek izmeklēšana.

Preiļu rajona policijas pārvaldes informācija

POLICIJA MEKLĒ



Preiļu rajona policijas pārvalde meklē Pāvelu Aleksejevu, kurš 2007. gada 20. martā ir aizgājis no savas dzīvesvietas Preiļu rajona Riebiņu novada Riebiņos un līdz šim brīdim viņa atrašanās vieta nav zināma. Pazīmes: augums 176 cm, vidējās miesas būves, mati īsi, rudi. Ģērbies darba drēbēs. Ja jūsu rīcībā ir informācija par Pāvela Aleksejeva iespējamo atrašanās vietu, lūdzam zvanīt pa tālruniem 5302800, 5302802, 02 vai vērsties tuvākajā policijas iestādē.



Preiļu rajona policijas pārvalde meklē nepilngadīgo Jolantu Punāni, dzimušu 1991. gadā. Meitene 2007. gada 10. martā ir aizgājusī no Jaunaglonas internātvīdusskolas un līdz šim brīdim viņas atrašanās vieta nav zināma. Pazīmes: augums 161 cm, kalsnas miesas būves, mati gaiši līdz pleciem.

Ja jūsu rīcībā ir informācija par Jolantas Punānes atrašanās vietu, lūdzam zvanīt pa tālruniem 5302800, 5302802, 02 vai vērsties tuvākajā policijas iestādē.



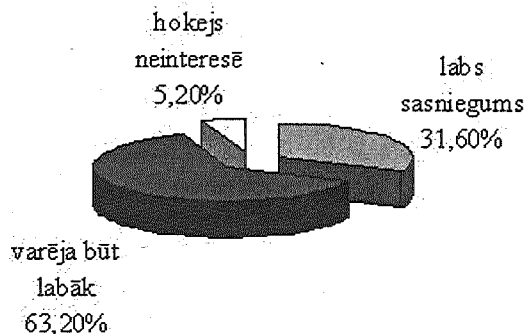
Preiļu rajona policijas pārvalde meklē nepilngadīgo Jūliju Trifanovu, dzimušu 1990. gadā. Meitene 2007. gada 10. martā ir aizgājusī no Jaunaglonas internātvīdusskolas un līdz šim brīdim viņas atrašanās vieta nav zināma. Pazīmes: augums 175 cm, vidējās miesas būves, mati tumši, īsi.

Ja jūsu rīcībā ir informācija par Jūlijas Trifanovas atrašanās vietu, lūdzam zvanīt pa tālruniem 5302800, 5302802, 02 vai vērsties tuvākajā policijas iestādē.

Iespējamās meiteņu atrašanās vietas ir Ludzas, Daugavpils vai Rēzeknes rajoni.

Aptaujas rezultāti internetā (no 7. līdz 13. maijam)

Kā Jūs vērtējat Latvijas hokeja izlases startu Pasaules čempionātā hokejā Maskavā?



«Novadnieka» interneta mājas lapā www.novadnieks.lv izsludinātās interaktīvās aptaujas balsojuma rezultātu diagramma.

NOVADNIEKS

RUBRIKAS: DAŽĀDI, PĒRK, PĀRDOD, MAINA, MEKLĒJU DARBU.

PRIVĀTSLUDINĀJUMS. Cena Ls 1,50 (ar PVN).

Rubrika

Derīgs līdz 17. maijam.

T	a	i	r	.
---	---	---	---	---

Talonā jāieraksta sludinājums tikai par VIENU objektu.

Aizpildīšanas noteikums:
viena rūtina — viena zīme.

Iesniedzēja vārds, uzvārds

Adrese, tālr.

Vai sludinājumu ievietot interneta mājas lapā? Jā Nē

Maksa Ls 0,40 (ar PVN).

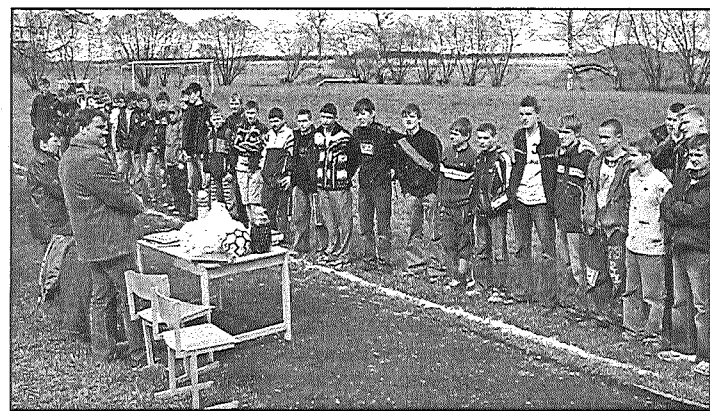
Jāiesniedz tikai laikrakstā publicētais kupons, kopētus un pa faksu sūtītus nepieņemsim.

Sludinājumus «Novadniekā» pieņem Preiļos, Brīvības ielā 14. Tālr./fakss 53-07057.

Par Ls 1,50 NETIEK PUBLICĒTI: apsveikumi, līdzjūtības, pateicības, sludinājumi par individuālo uzņēmējdarbību, iepazīšanos, zemes, sertifikātu, kokmateriālu, malkas pirkšanu un pārdošanu vairumā, telpu irēšanu un izīrēšanu privātvajadzībām, dzīvokļu un māju pirkšanu un pārdošanu, celtniecības materiālu pirkšanu un pārdošanu, automašīnu pirkšanu un pārdošanu, l/s produktu pirkšanu un pārdošanu vairumā. Nosauktajām publikācijām cita cena.

SPORTS

Futbola svētki Rudzātos



Rudzātu speciālās internātpamatskolas direktors Edgars Vaivods pasniedz apbalvojumus labākajiem futbolistiem.

Rudzātu speciālajā internātpamatskolā notika tradicionālie futbola svētki, kas šogad ritēja jau 17. reizi. Kā informēja Rudzātu speciālās internātpamatskolas sporta skolotāja Zanda Spūle-Vilcāne, šī gada futbola svētkos piedalījās septiņas skolēnu komandas no Siļukalna, Priekuļu un Rožupes pamatskolas, divas komandas no Rudzātu vidusskolas, kā arī Dignājas komanda no Jēkabpils rajona, un, protams, mājnieki. Par uzvarētājiem kļuva Rudzātu vidusskolas pirmās komandas spēlētāji. Otrajā vietā — dignājieši,

bet trešajā — Siļukalna pamatskolas komanda. Sacensību otrajā dienā spēkiem mērojās sešas pieaugušo komandas no Stabulniekiem, Rudzātiem, Priekuļiem, Rožupes, Dignājas un Siļukalna. Sīvā konkurencē par uzvarētāju kļuva Siļukalna pagasta komanda, otrajā vietā ierindojās Rožupes, trešajā — Stabulnieku futbolisti. Uzvarētāji papildus medaļām un diplomiem saņēma arī Latvijas Futbola federācijas dāvinātās futbola bumbas.

Sagatavoja L.Rancāne

SLUDINĀJUMI

REKLĀMA

SLUDINĀJUMI

stikli, spoguļi, gaisa spilveni, stereo, TA).T.28357080;

FORD ESCORT CLIX

(1993.g. izl., 1,6 DOSH,

16 V, ķiršu metāliskā krāsā, stūres pa-

stiprinātājs, lūka, cen-

trālā atslēga, 5 pakāpi

AK, 5 durvis, Ls 850).

T.4633587, 8609689;

FORD FIESTA (1990.

g. izl., 1,6, sarkana,

normālā tehniskā stā-

voklī). T.26435475;

FORD FOCUS (univer-

sāls, 1,8, 2000.g. izl.,

pelēks metālisks, dizelis,

signalizācijas, jauna TA,

5650 EUR) vai maina.

Lizings, atlaides.

T.29390137, 26444910;

FORD GALAXY (2,0i,

minivens, 6 sēdvietas,

jauna TA, ziemas riepu

komplekts, 4400 EUR).

T.27818171;

FORD COURIER

(1995.g. izl., 1,8 dizelis,

balta, AIR BAG,

sagatavota TA, labā

stāvoklī). T.26360323;

FORD MONDEO

(1998.g. izl., TA, 1,6, 16

v, zetec, hečbeks, tikko

no Vācijas, 3250 EUR)

vai maina. T.29480463;

MITSUBISHI SPACE

WAGON (2,0i, 1991.g.

izl., lietie diski, TA, 7 vi-

etas, Ls 550).

T.26597085;

VW SHARAN (1996.g.

izl., 2,0 I, benzīns, ķiršu

metāliskā krāsā) vai

maina pret mazāku au-

to. T.29275858.

Pērk

mopēdu STELLA. Tālr. 26493323.

Pārdod gāzbetona blokus

Ls/m³ 52 ar piegādi,

neierobežotā daudzumā.

Tālr. 29438699.

PĀRDOD privatizētu, atbrīvotu

1-istabas DZĪVOKLI 4. stāvā

Preiļos, N.Rancāna ielā 5, Ls 14 000.

Tālr. 29236902.

Pārdod

3 istabu dzīvokli Rēzeknes ielā,

Preiļos. Tālr. 25934077;

govī, Rožkalnu pag., Ploņos. Tālr.

26153282;

grūsnu teli, atnesīsies jūnijā. Tālr.

29158083;

slaucamu govī. Tālr. 29158083;

telīti, 4 nedēļas vecu. Tālr. 26016848;

AUDI 100 (1,8 I, 1988.g. izl., TA, mono,

piekabes āķis, teicamā stāvoklī) vai

maina pret AUDI QUATTRO.

T.22317097;

AUDI 100 (1983.g. izl., pelēkā

metāliskā krāsā, TA, labā stāvoklī, Ls

350). T.25956662;

AUDI B4 (2,3 I, melni zila, el. pakete,

signalizācija, lietie diski, mūzika, jaunas

riepas, koka apdare, labā stāvoklī).

T.26598749, 4636435;

BMW 520i (24 v, 1993.g. izl., pelēka,

TA līdz 11.2007., el., labā tehn. un vi-

zuālā stāvoklī, līgumcena). T.28637947;

BMW 525 (24 vārstu, 1990.g. izl., TA,

ļoti labā tehniskā un vizuālā stāvoklī,

2100 EUR). T.26597085;

BMW 525 TDS (1993.g. izl., melna,

lietie diski, ziemas riepas, ādas sal-

ons, signalizācija, apsildāmie krēslī,

ABS, elektro,

kondicionieris,

automātiskā ĀK,

Latvijā - 3

mēnešus, 150

E U R) .

T.26426321;

CHRYSLER

VOYAGER

(1995.g. izl., 3,3,

gāze - benzīns,

7 vietas, au-

tomātiskā ĀK,

signalizācija, el.

TAGAD ARĪ MŪSU PILSĒTĀ



5-kameru profils, 5 gadi garantija, profils un furnitūra ražoti Vācijā. Lizings.

Pirmajiem 100 klientiem — grandiozas atlaides!!!

PVC, koka, alumīnija logi un durvis. Metāla durvis, vārti.

Piegāde un uzstādīšana.

Adrese: Tīrgus laukums 1, Preiļi, tālr. 5320040, 27540771, fakss 5320041.

SIA «RANKO» licencēta kautuve iepērk liellopus, jaunlopus un aitas. Samaksa tūlītēja, ir piemaksas. Tālr. 26333669 (Nina), 29161121 (Juris).

SIA «AIBI» iepērk zīrgus, liellopus, jaunlopus, aitas, cūkas. Tālr. 4871804, 4871185, 26142514.

Sākusies tūrisma sezona. Ko jūs šovasar ieteiktu ciemiņiem apskatīt Preiļu rajonā?



Ērika Samoviča, Preiļu iedzīvotāja:

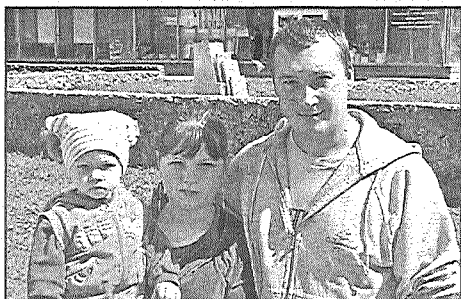
— Iepazīšanās ar rajonu noteikti būs jāsāk Aglonā. Skaistā bazilika ir to vērtā. Rajonā ir arī daudzas tūristu bāzes un viesu mājas. Nez kāpēc pēdējā laikā piemirsta kādreizējā ūdensslēpotāju bāze pie Eikša ezera.

Preiļos noteikti vajadzētu apmeklēt parku un it īpaši atjaunoto parka kapelu, kur izvietoti apbrīnas vērti mākslas darbi. Pilsēta arī ir ļoti skaista, klusa un zaļa. Vienīgi šovasar laikam iepļānoti lieli rakšanas un būvniecības darbi, tas varētu pilsētas kopainu bojāt.

Aldis Čačs, Riebiņu novada Galēnu pagasta iedzīvotājs:

— Pirmais objekts noteikti būtu Aglonas bazilika. Aglonas pusē ir arī daudz skaistu ezeru ar labām atpūtas vietām. Pilsētniekiem jau patīk pabūt pie dabas.

Arī Preiļu pilsētai nav ne vainas, lai apskatās mūsu skaisto parku, estrādi. Smuks ir centrs. Par vēsturi gan es neko nemācētu pastāstīt, tad vispirms vajadzētu grāmatas palasīt.

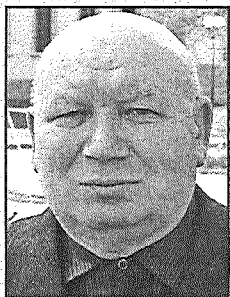


Anatolijs, Sarmīte un Amanda no Preiļiem:

— Ir droši vien rajonā skaistas vietas, bet ātrumā būs grūti nosaukt, ar ko sākt. Ja tūristi atbraukuši uz Preiļiem, lai pastaigā pa parku, iepazīst pilsētu. Tikai vispirms laikam vajadzētu ielas izremontēt un ietves salabot. Patiesībā Preiļu rajonā vislabāk ir atpūsties pie ezeriem.

Jevgēnija Čelnokova, Preiļu iedzīvotāja:

— Vispirms noteikti vajadzētu ienākt Preiļu vēstures un lietišķās mākslas muzejā. Tā kā pati te dzīvoju nesen, ar lielu interesi aplūkoju izstādes un uzzināju daudz jauna ne tikai par pilsētu, bet arī par rajona vēsturi. Ciemiņiem parādītu arī mazo ceļmalas lūgšanu namiņu Raiņa bulvārī. Citur neko tamlīdzīgu neesmu redzējusi. Rajona skaistākās vietas vēl neesmu iepazīsusi, tāpēc arī tūristiem neko nevaru ieteikt.



Mavrikijs Lomakins, preilietis:

— Ja brauc no Rīgas puses, pirmā pietura noteikti varētu būt Līvānu stikla muzejs. Tur redzētais daudziem noteikti būtu liels pārsteigums. Otrā pietura – Preiļu pilsētas parks. Ievēribas cienīga noteikti ir Aglonas bazilika. Literatūras un amatniecības cienītājiem interesanta varētu būt Aizkalne – Jāņa Raiņa muzejs, dzejniekam veltītās ekspozīcijas, kā arī Latgales podnieku darbi. Ja pa muzejiem nepatīk staigāt, lai atpūšas pie dabas, kas pie mums ir svaiga un nesamaitāta.

L. Kirillova
Foto: P. Pastars

SLUDINĀJUMI, REKLĀMAS, LĪDZJŪTĪBAS

InservissCredit

SOCIETE GENERALE GROUP

PAREIZS LĒMUMS PAR AUTOKREDĪTU!

- Minimālā 1. iemaksa no 3%
- Kredīts līdz 6 gadiem
- Bez izziņām
- GPL no 7%

Autokredīts līdz Ls 4000 - KASKO nav obligāts!

Preiļi, Brīvības 2, tālr. 53 81125

Preiļu Vissvētās Jaunavas Marijas Debesīs uzņemšanas Romas katoļu draudze paziņo par iepirkuma veikšanu Preiļu pilsētas parka kapelas fasādes remontam.

Paredzamā līgumcena līdz Ls 9999.

Pieteikumus iesniegt līdz 2007. gada 22. maijam plkst. 10.00, Tīrgaus laukumā 11, Preiļos, LV 5301. Tālr. 5322801.

17. maijā z/s pārdos broilercāļus, dažādu krāsu jaunputnus (5 mēn.), dējējvistas (10-14 mēn.), gaišus (arī maina), var pieteikt platkrūšu tītarus. Gaļišos 7.00, Riebiņos 7.15, Preiļos 7.30, Pieniņos 8.00, Stabulniekos 8.15, Galēnos 8.25, Sījukalnā 8.40 Polkoronā 9.00, Smelteros 9.15, L. Anspokos 9.30, Prikuļos 9.40, Rudzātos 10.00, Stekos 10.15, Turkos 10.25, Zundānos 10.35, Jaunsilavās 10.45, Līvānos 11.00, Rožupē 11.40, Vanagos 11.50, Sutros 12.05, Ančķinos 12.20, Vārkavā 12.30, Upmalā 12.45, Rimicānos 13.00, Arendolē 13.20, Pelēcos 13.40, Ārdavā 13.55, Aglonā 14.10, Jaunaglonā 14.25, Aglonas st. 14.40, Aizkalnē 14.55, Raudovkā 15.05. Tālr. 5321270; 29186065.

PĀRDOD METĀLA DURVIS.

Cena Ls 125.

Tālr. 28662730, 29901977.

PĒRK mežu ar zemi, cirsma visā Latvijā.

Samaksa tūlītēja.

Tālr. 28866411.

Mācību centrs «EVA-93» organizē kursus DARBA AIZSARDZĪBAS SPECIĀLISTIEM

pēc 160 stundu programmas.

Kursu sākums 2007. gada 18. maijā, pulksten 9.00, Preiļos, Raiņa bulvārī 13.

Kontakttelofons 29240545.

Dziedniece Gaļina Baisaitova ārstē nervu slimības, galvassāpes, impotenci, anurēzi, osteohondrozi, atrisina ģimenes problēmas, zilē uz kārtīm, kafijas biežumiem, noņem lāstus, nosaka ūdens āderu zonas. Ser. nr. LA001-01-06. Daugavpils ielā 66, Preiļi. Tālr. 28717345.

PĀRDOD kartupeļus lopbarībai, stādīšanai, melasi.

Tālr. 29661342.

PĀRDOD 2-stāvu DZĪVOJAMO MĀJU (174 m²) un zemi (4421 m²)

Preiļos, Daugavpils ielā 40, Ls 110 000.

Tālr. 29236902.

Manas notis ir slaidās egles
Un mākoņu taktis
Manas ērģeles
Bērzu baltās taures
Manas notis
Mana dvēsele iet
Sastapt mirkli
Kas zuda
Kā nakts
Tā mana likteņa
Taks...

Skolotājas INAS LAZDĀNES piemiņai

(14.08.1968.-13.05.2007.)

Azartiska, mērķtiecīga, dzīvespriecīga, vienmēr gatava palīdzēt... Tādu atceramies mūsu Inu.

Nekas un neviens viņu neatstāja vienaldzīgu. Katru brīdi viņas balss, enerģiskie žesti un optimistiskais smaids pulcēja ap sevi cilvēkus. Visus aizrāva Inas vitalitāte, stils, interešu daudzpusība — sava uzņēmuma vadīšana un attīstīšana, basketbola treniņi un spēles, bērnu muzikalitātes izkopšana, iniciatīva un atbalsts dēla Edvarda talanta attīstībā, nemitīga sevis pilnveidošana.

Tīkpat darbīgu kā pati, viņa audzināja savus sestos Jaunsilavas skolā, kurus mīļi sauca par eņģelišiem.

Bet vispirms viņa bija mīloša māte, meita, sieva, māsa, krustmāte, kura atrada laiku ikvienam.

Vecākajam dēlam Edvardam viņa bija neaizstājama līdzgaitniece deju treniņos un konkursos. Ceļš uz skolu un mājām ikdienā tika īsināts kopā jaunāko dēlu Oskaru. Visiem kopā lielākais notikums bija tēta Edgara gaidīšana mājās.

Ievējamā ieskaitot Mātes dienā liktenis lēma Inai palikt kopā ar vecāko dēlu uz mūžu... Jaunsilavas pamatskolā pirmdien — 14. maijā — ziedi gulst uz mēmajām klavierēm, pieklusuši delveri, bērnu acis asaras, kolēģi, klusu ciešot, sāpēs uzliūko cits cits.

Šajās izmisuma dienās izsakām vissirsnīgāko līdzjūtību dēlam Oskaram un vīram Edgaram, vecākiem, brāļa ģimenei...

Jaunsilavas pamatskolas kolektīvs



STEIDZAMI VAJADZĪGI DARBAM ANGLIJĀ UN ĪRIJĀ

- fabrikas strādnieki,
 - laukstrādnieki,
 - virtuves strādnieki.
- Alga: Ls 1100-1300 mēnesī. Ir citas vakances. SIA «Regus». Licence nr. 63, nr. 114. Tālr. Jēkabpīlī 5223555, Rīgā 7226607, mob. 22054002.

SIA «RANKO» PASTĀVĪGAM DARBAM lieljaudas lopkautuvē un sadales ceah Cēsu rajona Vecpiebalgas pagasta «Mādaros» vajadzīgi:

- kāvēji un to mācekļi;
- gaļas atkautotāji;
- strādnieki.

Tālr. 26334150.



Divas baltas dvēselītes, rokās sadedzās, aiziet mūžības pieneņu plāvās, — kā vienmēr — kopā.

Bet šoreiz uz neatgriešanos. Deja un mūzikas piepildīta bija Edvarda un viņa māmiņas Inas pasaule, labestības un dzīvīguma pilnas bija viņu dvēseles. Viņu personības gaišumu saņēmām mēs visi. Lai rimts mūžības ceļš jums, mīļie!

Līvānu 1. vidusskolas kolektīvs sāpju un izmisuma brīdī ir kopā ar Edvarda un Inas LAZDĀNU piederīgajiem.

Sveces skumji raugās sejā, Palīdz as'ras nožāvēt. Savu mīļo māmuliņu Šai saulē vairs neredzēt. Negaidītajā sāpju un skumju brīdī vissiltākie mierinājuma vārdi un līdzjūtība Oskaram Lazdānam, no MAMIŅAS un BRĀĻA atvadoties. Jaunsilavas pamatskolas 3. klases skolēni, vecāki un audzinātāji

Tu savus sapņus Esi nolikusi pagālvi, Lai mūža akordī Kā sveces trīc. Tie skanēs ilgi, Neatstājot tevi pavēni Un tavam vārdam Atbalsosies visur līdz. Visdzīlākie līdzjūtības vārdi piederīgajiem, mūsu klases audzinātāju Inu LAZDĀNI un viņas dēlu EDVARDU smilšu kalniņā pavadot. Jaunsilavas pamatskolas 6. klases audzēkņi un vecāki

Kur vārdus rast, kas būtu mierinājums, Kad cilvēks zemes klēpi dusēt steidz, Kad negaidot ir pārrauts mūža gājums Un ardievas tik daudz kam jāpateic. Izsakām līdzjūtību GLUHOVU un LAZDĀNU ģimenēm, sakarā ar tuvinieku tragisko nāvi. SIA «Līvānu dzīvokļu un komunālā saimniecība»

Klusi noliecām galvas un izsakām visdzīlāko līdzjūtību piederīgajiem sāpju brīdī, LR Iekšlietu ministrijas iestādes pensionāri Valentīnu SERAFIMOVIČU mūžībā pavadot. Preiļu rajona policijas pārvalde

Kur gaitai jāapstājas, To nezina neviens, Tik dienas gados krājas Un ātri projām skrien. Izsakām dziļu līdzjūtību Jeļenai Prokopenko, no VĪRA uz mūžu atvadoties. SIA «Preiļu saimnieks» kolektīvs